

75 LAT UMCS

Fotorelacja

WYDARZENIA

Medal Amicis Universitatis
Mariae Curie-Skłodowska dla
redaktora Mariana Turskiego
s. 6

NAUKA I LUDZIE

Badania i sukcesy Zakładu
Spektrometrii Mas
s. 25

NAUKA I LUDZIE

Wynalazki naukowców
z UMCS-u i KUL-u
s. 28

Noc Biologów

11.01.2019 r.

Fot. Bartosz Proll

Spis treści

WYDARZENIA

- 4 : Z życia Uczelni
- 17 : Na Wydziałach

KARTKA Z KALENDARZA

- 23 : Jurek

NAUKA I LUDZIE

- 25 : Badania i sukcesy Zakładu Spektrometrii Mas
- 27 : Kiedy antyk puka do drzwi
- 28 : Wynalazki naukowców z UMCS-u i KUL-u
- 29 : Dobre praktyki w zakresie *design thinking*
- 30 : Profesor Sylwester Czopek Honorowym Obywatelom Miasta Rzeszowa
- 32 : Konferencja naukowa AI Translatica pt. *Problemy współczesnej*

rzeczywistości translacyjnej i nauki o translacji

- 34 : I Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Władcy Małego Ekranu*
- 36 : Fantastyczne spotkanie
- 37 : Szkolenia dla egzaminatorów w CJKP
- 38 : Posiedzenie Komitetu NOiZ PAN na WE UMCS
- 38 : Konferencja naukowa *Rynek nieruchomości. Aspekty prawne i ekonomiczne*

SPRAWY STUDENCKIE

- 39 : Sesja czy depresja?
- 40 : Prezentacja projektów SKNP „SmartCity” dla Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych
- 41 : „Wymarzony UMCS” w XXIII LO
- 42 : UMCSport

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 43 : Publikacja *Strach, fascynacja, niezrozumienie. Dawne, obce wzorce kulturowe wobec ciągłości i zmiany*

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1305,
20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Marcin Gołębiowski, Ewa Kawałko-Marczuk (redaktor naczelny), Katarzyna Skąlecka, Agnieszka Stańczak (redaktor wydania)

Współpracownicy: Sara Filipiak, Monika Gabrys-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Konrad Koperwas, Wacław Kostko, Weronika Błaszczak, Urszula Lewartowicz, Piotr Majewski, Monika

Mielko-Remiszewska, Przemysław Mroczek, Aneta Okuń-Jaśkowiak, Elżbieta Olszewska, Sylwia Skotnicka, Krzysztof Trojnar

Okładka: Zima na UMCS-ie, fot. Bartosz Proll

Druk: Drukarnia Multipress

Nakład: 650 egz.

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl, <http://dtp.academicon.pl/>

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Z ŻYCIA

Słowo Rektora na jubileusz

Szanowni Państwo, społeczność akademicka Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej będzie w tym roku świętować 75. rocznicę powstania Uczelni. Z tej okazji planujemy wiele wydarzeń oraz inicjatyw przypominających o historii Uniwersytetu i podsumowujących pewien etap działalności UMCS.

Przed nami rok szczególny – pełen wyzwań, ale i nowych możliwości. Zmieniła się ustawa określająca funkcjonowanie uczelni, wobec tego jesteśmy zobowiązani stawić czoła wielu zadaniom. Już wkrótce określimy strategię Uniwersytetu, przyjmie nowy statut, a także wybierze Radę Uczelni. Inwestujemy także w infrastrukturę naukowo-dydaktyczną oraz modernizujemy już istniejące obiekty. W jubileuszowy rok wkraczamy z determinacją i wiarą, że jesteśmy w stanie sprostać stawianym oczekiwaniom oraz budować silną i przygotowaną na zmiany uczelnię.

Jubileusz 75-lecia UMCS to wspała okazja, żeby jeszcze silniej wybrzmiała rola naszego Uniwersytetu zarówno w regionie, jak i poza nim. Piękną inicjatywą będzie przyznanie doktoratu *honoris causa* dla Pierre'a Joliot – wnuka patronki UMCS, który w 2017 r. odwiedził mury naszej Uczelni. Kolejnym ważnym wydarzeniem będzie koncert chóru akademickiego oraz Leszka Możdżera w Filharmonii Lubelskiej. Chór

także w tym roku świętuje okrągły jubileusz – 70-lecie swojego istnienia.

W ramach obchodów planujemy również wielki zjazd absolwentów Uniwersytetu połączony z piknikiem pracowniczym w Ogrodzie Botanicznym UMCS. Zapraszamy też do udziału w wystawach prezentujących historię, osiągnięcia naukowe oraz „ludzi” UMCS. Przygotowaliśmy także program grantowy dla organizacji studenckich na realizację wydarzeń w szkołach ponadgimnazjalnych – nawiązujących do historii Uniwersytetu. W obchodach jubileuszu jak zawsze aktywnie będzie uczestniczył Uniwersytet Dziecięcy. Na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich” ukaże się cykl artykułów prezentujących dorobek naukowy pracowników naszej Uczelni. Specjalny numer „WU” jest planowany także na inaugurację roku akademickiego 2019/2020. Senat UMCS przyjmie zaś uchwałę w sprawie nadania kampusowi zachodniemu imienia 450-lecia Unii Lubelskiej.

Szczegółowy kalendarz obchodów jubileuszu dostępny jest na stronie www.75-lecie.umcs.pl. Zachęcamy wszystkich pracowników i studentów UMCS do aktywnego włączenia się w organizację obchodów tego wyjątkowego jubileuszu, który stanowi pomost pomiędzy historią uczelni a czekającymi ją wkrótce wyzwaniem.

Prof. dr hab. Stanisław Michałowski
Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Kronika władz rektorskich

1.01

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w koncercie noworocznym „Szampańska fantazja” w Filharmonii im. H. Wieniawskiego w Lublinie. ●

3.01

– rektor S. Michałowski oraz prorektor R. Dobrowolski uczestniczyli w spotkaniu noworocznym w Lubelskim Towarzystwie Naukowym, podczas którego wręczona została Lubelska Nagroda Naukowa im. Profesora Edmunda Prosta za 2018 r. ●

4.01

– rektor S. Michałowski, prorektor A. Bereza, prorektor R. Dobrowolski oraz prorektor A. Orłowska brali udział w spotkaniu noworocznym z nauczycielami akademickimi, pracownikami, doktorantami i studentami UMCS-u oraz Prezydentem Miasta Lublin Krzysztofem Żukiem i Marszałkiem Województwa Lubelskiego Jarosławem Stawiarskim. ●

9.01

– prorektor A. Orłowska brała udział w uroczystości uhonorowania tytułem „Bene Meritus Terrae Lublinensis” osób zasłużonych dla Lubelszczyzny w Teatrze im. J. Osterwy. ●

10.01

– rektor S. Michałowski brał udział w uroczystości wręczenia red. Marianowi Turskiemu Medalu Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska i Medalu 700-lecia Miasta Lublin w Trybunale Koronnym;

– prorektor A. Bereza uczestniczył w spotkaniu świątecznym z udziałem Jego Ekscelencji Metropolity Lubelskiego ks. abp. Stanisława Budzika.

UCZELNI

Opracowanie: Redakcja

Spotkanie zorganizowała Okręgowa Rada Adwokacka w Lublinie;

– prorektor A. Bereza wziął udział w świątecznym koncercie charytatywnym „Rozśpiewane Maluszki”, który odbył się w Centrum Spotkania Kultur w Lublinie;

– prorektor A. Orłowska brała udział w otwarciu wystawy Michała Mikulskiego „Grafika cyfrowa” w Centrum Kultury i Sztuki Chińskiej He Shuifa UMCS. ●

11.01

– prorektor A. Orłowska i prorektor R. Dobrowolski uczestniczyli w otwarciu Nocy Biologów 2019 na Wydziale Biologii i Biotechnologii. ●

15.01

– rektor S. Michałowski uczestniczył w otwarciu seminarium naukowego Komitetu Organizacji i Zarządzania PAN;

– prorektor A. Orłowska brała udział w jubileuszu 100-lecia Publicznych Służb Zatrudnienia i odebrała przyznane UMCS-owi za wieloletnią współpracę wyróżnienie w postaci graweronu okolicznościowego. ●

17.01

– rektor S. Michałowski uczestniczył we mszy św. w Archikatedrze Lubelskiej w intencji zmarłego prezydenta Gdańska;

– prorektor A. Bereza uczestniczył w uroczystości podsumowania sezonu pływackiego 2018 zorganizowanej w hotelu Mercure w Lublinie. Podczas uroczystości wręczył sportowcom dyplomy. ●

18.01

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w posiedzeniu Komisji Nauk Geograficznych PAN w Warszawie. ●

21.01

– prorektor R. Dobrowolski uczestniczył w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Nauki w Warszawie. ●

22.01

– rektor S. Michałowski i prorektor R. Dobrowolski uczestniczyli w konferencji prasowej dotyczącej projektu „Inkubator Innowacyjności+”, podczas której zaprezentowano wynalazki naukowców oraz przedstawiono współpracę UMCS-u i KUL-u w tym zakresie. ●

23.01

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w misterium bożonarodzeniowym *Słowo...Ciałem* na Wydziale Humanistycznym. ●

24.01

– prorektor A. Orłowska brała udział w Wieczorze Kolęd Wschodniosłowiańskich w Lublinie. ●

25.01

– prorektor R. Dobrowolski brał udział w spotkaniu na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej w ramach Forum Młodych Naukowców. ●

26.01

– prorektor A. Orłowska uczestniczyła w wydarzeniu „Culture Night – Białoruś” w Chatce Żaka. ●

30.01

– odbyło się kolejne spotkanie Zespołu Statutowego pod przewodnictwem prorektora A. Berezy. ●

31.01

– prorektor A. Orłowska brała udział w pokazie filmów realizowanych w ramach zajęć warsztatowych na kierunku produkcja medialna. ●

• Prorektor Arkadiusz Bereza wręcza dyplom Konradowi Czerniakowi – trzykrotnemu medalście mistrzostw świata, wicemistrzowi świata, dwukrotnemu mistrzowi Europy na krótkim basenie, medalście mistrzostw Europy, wielokrotnemu rekordziście Polski, uczestnikowi igrzysk olimpijskich w Londynie oraz w Rio de Janeiro

Fot. Michał Pflač

Fot. Sylwia Skotnicka

Michałowski, Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk, Dziekan Wydziału Politologii prof. dr hab. Iwona Hofman, Prodzikan ds. Kształcenia dr hab. Beata Surmacz, Prodzikan ds. Studenckich dr hab. Wojciech Ziętara, prof. nadzw. dr hab. Konrad Zieliński – kierownik Zakładu Badań Etnicznych, Tomasz Pietrasiewicz – dyrektor Ośrodka „Brama Grodzka”

Medal Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska dla redaktora Mariana Turckiego

Rektor Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie prof. dr hab. Stanisław Michałowski z inicjatywy Wydziału Politologii uhonorował redaktora Mariana Turckiego Medalem Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska – „Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej”. Medal przyznawany jest przez Senat Akademicki jako forma wyrażenia wdzięczności i uhonorowania wieloletniej współpracy z Uniwersytetem.

Redaktor Marian Turcki od lat współpracuje z Wydziałem Politologii m.in. w ramach kapituły Stypendium im. Leopolda Ungera. Sprawuje merytoryczną opiekę nad laureatami Stypendium oraz studentami odbywającymi praktyki w redakcji „Polityki”. Ponadto wielokrotnie był gościem Salonu „Polityki” organizowanym przez wydział. Uczestniczył także w spotkaniach i konferencjach naukowych. Od lat współpracuje z Pracownią Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu.

Marian Turcki to działacz społeczny, historyk i dziennikarz, wie-

oletni szef działu historycznego tygodnika „Polityka”, członek Rady Prezydenckiej ds. stosunków polsko-żydowskich przy prezydencie Lechu Wałęsie, przewodniczący Stowarzyszenia Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie, honorowy obywatel Warszawy, wiceprezydent Międzynarodowej Rady Oświęcimskiej, Rady Stowarzyszenia Dom Konferencji Wannsee, członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Żydów Kombatantów i Poszkodowanych w II Wojnie Światowej, jeden z współtwórców Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. Laureat wielu międzynarodowych odznaczeń.

Uroczystość wręczenia Medalu Amicis Universitatis Mariae Curie-Skłodowska odbyła się 14 stycznia br. w Trybunale Koronnym w Lublinie. Redaktor uhonorowany został także przez Prezydenta Miasta Lublin dr. Krzysztofa Żuka Medalem 700-lecia Miasta Lublin – obecnie najwyższym odznaczeniem godnościowym w dyspozycji Prezydenta Miasta.

W uroczystości udział wzięli m.in.: Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław

Teatr NN w Lublinie, Dorota Keller-Zalewska – dyrektor Muzeum Historii Żydów, Miłka Skalska – rzecznik prasowa Muzeum Getta Warszawskiego, Piotr Zmelonek – dyrektor wydawniczy tygodnika „Polityka”, Piotr Wiślicki – przewodniczący Zarządu Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce, Państwo Jolanta i Jacques Tourel oraz najbliższa rodzina, przyjaciele i współpracownicy Redaktora.

Sylwia Skotnicka

Fot. Bartosz Proń

Forum Młodych Naukowców

25 stycznia br. w Auli im. Eugeniusza Romera miało miejsce trzecie spotkanie w ramach Forum Młodych Naukowców, tym razem w nowej odsłonie, przy czynnym współudziale pracowników i doktorantów Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Inicjatorem Forum jest Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej prof. dr hab. Radosław Dobrowolski. Spotkanie skierowane było do młodych badaczy z całego Uniwersytetu, bez ograniczeń wiekowych – również tych, którzy wciąż czują się młodo i chcą rozwijać się naukowo.

Dwie ogólnouczelniane edycje Forum organizowane w latach 2017–2018 otworzyły drogę ku pogłębieniu współpracy lubelskiego środowiska naukowego i przyszłemu tworzeniu interdyscyplinarnych zespołów badawczych. Stycziowe wydarzenie zainauguowało cykl spotkań, które w 2019 r. będą odbywały się na poszczególnych wydziałach naszego Uniwersytetu. Ich celem jest zapoznanie uczestników z potencjałem naukowym danego wydziału, wzajemne poznanie się pracowników reprezentujących różne dyscypliny, wymiana doświadczeń, a w szczególności poszukiwanie punktów styczności – możliwych pól interdyscyplinarnej współpracy, która mogłaby

Fot. Bartosz Profil

Fot. Bartosz Profil

Noc Biologów 2019

Wydział Biologii i Biotechnologii oraz Ogród Botaniczny UMCS zorganizowały kolejną edycję Nocy Biologów. W programie znalazły się wykłady, warsztaty i ćwiczenia laboratoryjne przybliżające wszystkim zainteresowanym wiedzę biologiczną oraz warsztat pracy biologa. Uroczyste otwarcie wydarzenia z udziałem przedstawicieli władz rektorskich UMCS oraz dziekańskich WBIB odbyło się 11 stycznia br. w siedzibie Wydziału. Rozpoczęcie imprezy połączone było z wernisażem wystawy fotograficznej pt. „Zdjęcie miesiąca”.

Oferta tegorocznej Nocy Biologów na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS była bardzo bogata – na uczestników czekało wiele wykładów, wystaw, zajęć laboratoryjnych, warsztatów i pokazów. Mieli okazję wziąć udział w ciekawych doświadczeniach, samodzielnie wykonać preparat mikroskopowy, obejrzeć i policzyć niewidzialne mikroorganizmy, zapoznać się z tajnikami pracy biologa w terenie, a także wziąć udział w warsztatach fotograficzno-przyrodniczych. Wiele z zaplanowanych zajęć umożli-

Fot. Bartosz Profil

liwiło uczestnikom wstęp do laboratoriów i własnoręczne wykonywanie doświadczeń. Organizatorzy wydarzenia chcieli udowodnić, że biologia jest ciekawa nie tylko dla wtajemniczonych. Niesamowicie szybki rozwój nauk związanych ze zdrowiem i kondycją człowieka, z genetyką, biotechnologią zmusza bowiem do nieustannego uzupełniania wiedzy. Częstą tą wiedzą organizatorzy przekazali podczas Nocy Biologów, a przy okazji z pewnością wzbudziła chęć do jej ustawicznego pogłębienia. Z kolei w Ogrodzie Botanicznym wszyscy zainteresowani mogli wziąć udział w wykładach *Pożytki z roślin* oraz *Nieźle „ziółka” z kolekcji roślin użytkowych, czyli charakterystyka, zastosowanie i ich wpływ na organizm człowieka*, a także odbyć podróż do świata sukulentów i roślin tropikalnych. Nie lada atrakcją był też wieczorny spacer po ogrodowej szklarni w blasku świateł, a najmłodsi mogli spróbować swoich sił w tworzeniu własnej „szklarni”. Wydarzenie było również świetną okazją do poznania właściwości leczniczych roślin zgromadzonych w kolekcjach Ogródu.

Katarzyna Skatecka

Fot. Bartosz Profil

Fot. Bartosz Proń

zaowocować nowatorskimi projektami badawczymi.

Spotkanie na Wydziale NoZiGP rozpoczęło się od wystąpienia prof. Christiana Stolza z Uniwersytetu we Flensburgu (Niemcy), który przybliżył ideę usług ekosystemowych oraz opowiedział o niemieckich doświadczeniach związanych z planowaniem kariery naukowej. Centralny punkt programu stanowił blok prezentacyjny, dotyczący potencjału naukowego i interdyscyplinarnego Wydziału NoZiGP. Zawierał on wystąpienia pracowników i doktorantów reprezentujących dyscypliny: nauki o Ziemi i środowisku oraz geografii społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenną. Poruszano zagadnienia związane z geograficznymi systemami informacji (GIS), hydrologią i hydrochemią, klimatologią, paleoekologią, geologią, planowaniem przestrzennym i urbanistyką oraz geografiami transportu. Gościnnie wystąpiła także przedstawicielka zespołu badawczego z Wydziału Biologii i Biotechnologii. Wydarzeniu towarzyszyła dyskusja z udziałem przybyłych gości. Rozmawiano m.in. o szansach i wyzwaniach związanych z organizacją pracy naukowej i kooperacją interdyscyplinarną w kontekście Ustawy 2.o. Zastanawiano się, jak usprawnić funkcjonowanie młodych naukowców w strukturach organizacyjnych UMCS-u, a w szczególności doktorantów będących u progu swojej kariery naukowej. Uczestnicy i organizatorzy Forum wyrazili potrzebę kontynuowania dyskusji podczas kolejnych spotkań na innych wydziałach.

dr Karol Kowalczyk

Spotkanie świąteczno-noworoczne w Instytucie Filologii Słowiańskiej

23 stycznia 2019 r. w Instytucie Filologii Słowiańskiej odbyło się spotkanie świąteczno-noworoczne połączone z II Konkursem Piosenki Słowiańskiej. Wydarzenie zainicjował w ubiegłym roku dyrektor IFS prof. dr hab. Siergiej Kowalow. Tegoroczne spotkanie nadało cykliczny wymiar wydarzeniu, które, mamy nadzieję, wpisze się na stałe w kalendarz Instytutu.

Organizatorami były koła naukowe działające przy IFS: Studenckie Koło Naukowe Rusycystów, Koło Naukowe Studentów Bułgarystów i Koło Naukowe Ukrainistów UMCS im. Profesora Michała Łesiowa. Głównym koordynatorem wydarzenia był dr Kamen Rikev przy wsparciu dr Agnieszki Gorzał, mgr Małgorzaty Nakoniecznej i mgr Anny Mikiciuk. Tegoroczna edycja spotkania świąteczno-noworoczno utrzymała formułę opracowaną w 2018 r. przez zespół w składzie: dr Mateusz Jastrzębski, dr Ewa Białek, dr Kamen Rikev, mgr Anna Mikiciuk.

Spotkanie rozpoczęło się minispektaklem *Słowo... Ciałem* przygotowanym przez studentów rusycystyki pod opieką mgr Jekatieriny Mielniczuk i dr hab. Agnieszki Gozdek. Studen-

ci przedstawili w nim poetycką wizję misterium Bożego Narodzenia. Kolejnym punktem programu był cykl prezentacji, których tegorocznym motywem przewodnim była magia świąt, oraz konkurs piosenek i kolęd.

Na początku członkowie kół przybliżyli publiczności szeroko rozumianą magię świąt związaną z kulturą czterech krajów słowiańskich. Studentki ukrainistyki omówiły prezentację pt. *Wertep – bożonarodzeniowy teatr*. Następnie bułgaryści przedstawili magię bułgarskich świąt na przykładzie zwyczaju kulinarnego: *Banica – szczęście ukryte w kawałku ciasta*. Białorusini, reprezentowani przez studentki rusycystyki (grupa białorusystyczna), przybliżyli obecnym Święto Kupały na Białorusi. Na koniec rusycyści przedstawili autorski film ukazujący magię świąt z przymrużeniem oka – *Магія праздніков с улыбкай*.

Kolejną częścią spotkania był konkurs piosenek i kolęd słowiańskich. W programie znalazły się następujące występy: Koło Naukowe Ukrainistów im. Profesora Michała Łesiowa przygotowało kolędy *Пане Господарю* (wyk. Anna Tymiec, Michał Szachmat, Magdalena Jakimiuk) i *Хай Ісус мале*

Fot. A. Gorzał

Fot. A. Goral

дитя (Chór Koła Naukowego Ukraińców UMCS im. Profesora Michała Łesiowa); chór „Bułgarysta” działający przy Kole Naukowym Bułgarystów pod kierownictwem dr Dimki Savovej wykonał piosenki *Първият сняг* i *Рипни Калинке*; po nich grupa studentek III roku rusycystyki, uczących się języka białoruskiego, przy wsparciu dr Agnieszki Goral wykonała piosenki *Вожык-патрыёт* i *Саўка ды Грышка*; na koniec przedstawiciele Studenckiego Koła Naukowego Rusycystów pod opieką mgr Małgorzaty Nakoniecznej oraz wspierani przez Antoninę – studentkę z wymiany studenckiej Erasmus – zaśpiewali kolędę *Тихая ноч* oraz piosenkę z repertuaru Adele – *Someone Like You*.

Na zakończenie części konkursowej uczestnicy spotkania mieli okazję wysłuchać krótkiego recitalu gości specjalnych – Gleba Kowalowa i Barbary Lamorskiej, uczniów drugiej klasy III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie, którzy wykonali piosenki: *Kiedy idę na abordaż* (słowa Uładzimir Karatkiewicz, muzyka Lavon Volsk) oraz *Miensk i Minsk* (słowa i muzyka Lavon Volski).

Po występie gościnnym jury w składzie: prof. dr hab. Siergiej Kowalow, prof. dr hab. Maria Cymborska-Leboda i prof. dr hab. Ihor Nabytovych udało się na naradę. W tym czasie wszyscy obecni wspólnie wykonali kolędę *Cicha noc* w różnych językach słowiańskich. Na koniec jury

ogłosiło wyniki konkursu: I miejsce – Studenckie Koło Naukowe Rusycystów, II miejsce – Koło Naukowe Ukraińców UMCS im. Profesora Michała Łesiowa, III miejsce – Koło Naukowe Studentów Bułgarystów oraz wyróżnienie dla białoruszczycystów.

Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy i słodkie upominki. Całe spotkanie upłynęło w miłej, świątecznej atmosferze i przyczyniło się do integracji społeczności akademickiej Instytutu Filologii Słowiańskiej.

Anna Mikiciuk

Fot. A. Goral

60. edycja Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym – zawody w okręgu lubelskim

26 stycznia 2019 r. na Wydziale Politologii odbyły się zawody okręgowe 60. edycji Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym. Temat przewodni tegorocznej edycji brzmiał *Polska i jej sąsiedzi. Polityka – Gospodarka – Społeczeństwo – Kultura*.

W eliminacjach okręgowych wzięło udział 57 uczestników reprezentujących 24 szkoły ponadgimnazjalne z Lubel-

szczyzny. Uczestników Olimpiady powitał dr hab. Wojciech Ziętara, prodziekan ds. studenckich. Zawody okręgowe składały się z dwóch etapów: pisemnego (rozwiązanie testu) i ustnego (odpowiedzi na pytania problemowe). Pytania miały na celu sprawdzić wiedzę z zakresu współczesnych procesów i zjawisk społeczno-politycznych.

W zawodach centralnych (III stopnia) w Warszawie, które odbędą się

w dn. 5–7 kwietnia 2019 r., nasz region będzie reprezentowało 4 uczniów, którzy uzyskali najlepsze wyniki w zawodach okręgowych: 1) Dariusz Sokołowski (uczeń I Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół nr 2 im. Ks. Pawła Karola Sanguszki w Lubartowie, opiekun: mgr Anna Lipka-Zielińska); 2) Mateusz Jeleń (uczeń III Liceum Ogólnokształcącego im. Unii Lubelskiej w Lublinie,

Culture Night – Białoruś

opiekun: dr Tomasz Jankowski); 3) Anna Chrzastowska (uczennica Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego im. Królowej Jadwigi w Lublinie, opiekun: mgr Krzysztof Niedźwiedź) oraz 4) Jakub Kopeć (uczeń Prywatnego Liceum Ogólnokształcącego im. Królowej Jadwigi w Lublinie, opiekun: mgr Krzysztof Niedźwiedź).

Organizatorem zawodów jest Komitet Główny Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym z siedzibą w Instytucie Europeistyki Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Wydział Politologii UMCS jest współorganizatorem Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym w okręgu lubelskim. Funkcję Sekretarza Okręgowego od 2010 r. pełni dr Joanna Sanecka-Tyczyńska. Olimpiada jest objęta honorowym patronatem prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Konkurs, organizowany od 60 lat, jest adresowany głównie do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Zasadniczym celem zawodów jest rozbudzenie zainteresowania życiem społeczno-politycznym kraju i świata. Uczestnicy Olimpiady powinni orientować się we współczesnych procesach i zjawiskach społeczno-politycznych, mieć opanowaną wiedzę przewidzianą w podstawie programowej z zakresu przedmiotów merytorycznie związanych z tematyką zawodów (wiedza o społeczeństwie, historia najnowsza itp.) oraz wiadomości określone programem Olimpiady. Tematyka zawodów jest znacznie szersza niż program wymienionych przedmiotów szkolnych i zakłada, że uczestnicy wykażą się nie tylko umiejętnością samodzielnego przyswajania wiedzy wykraczającej poza podstawę programową, ale także zdolnością do indywidualnego dokonywania analiz na podstawie posiadanych wiadomości. Przed laureatami Olimpiady (30 najlepszych uczestników) rocznie otwiera się droga do większości polskich uniwersytetów, na wiele kierunków społeczno-humanistycznych i ekonomicznych w tym m.in. nauki polityczne, stosunki międzynarodowe, europeistykę, politykę społeczną, prawo.

*dr Joanna Sanecka-Tyczyńska
Zakład Teorii Polityki
i Metodologii Politologii*

26 stycznia, sobota. W holu Chatki Żaka zbiera się wielki tłum ludzi. Nie zważając na zbliżającą się sesję, przyszli tu zarówno studenci, jak i wykładowcy. Wokół słychać rozmowy w różnych językach: ukraińskim, białoruskim, polskim i rosyjskim. Obok ściany znajduje się stół z naleśnikami, kwasem, dranikami i innymi potrawami. Wszyscy na niego patrzą, ale nikt nie je. Jeszcze nie czas. Południem będzie drugą częścią wydarzenia, pierwsza to koncert.

Tak rozpoczynało się spotkanie „Culture Night – Białoruś”. Jest to już drugie wydarzenie z cyklu „Culture Nights at UMCS”. Poprzednie odbyło się w grudniu i było poświęcone Ukrainie. Projekt jest realizowany przez Centrum Promocji UMCS i laureatów konkursu na bezpłatne studia dla obcokrajowców – „Talenty na UMCS”. Młodzież pochodzi z ośmiu państw. Każde z nich ma swoją bogatą historię, kulturę i tradycję.

Od idei do realizacji

– W sierpniu, już po ogłoszonych wynikach konkursu, razem z innym osobami zaangażowanymi w pro-

jekt „Talenty na UMCS”, zaczęliśmy się zastanawiać, w jaki ciekawy sposób możemy aktywizować laureatów. Jednym z takich pomysłów było właśnie organizowanie spotkań, podczas których studenci mogliby przybliżyć kulturę krajów, z których pochodzą zarówno swoim kolegom ze studiów, jak i mieszkańcom Lublina. Tak narodził się pomysł organizacji Culture Nights – opowiada pracownik Centrum Promocji UMCS i koordynator projektu mgr Anna Tymiec.

Razem ze studentami bierze ona udział we wszystkich etapach organizacji wydarzeń: planuje program, kroi ziemniaki do potraw i nawet występuje na scenie. Podczas „Culture Night – Białoruś” p. Tymiec była w składzie improwizowanego chóru wykonującego utwory białoruskich zespołów „Pieśniary” i „Lapis Trubieckoj”.

W dalszej części wydarzenia dla widzów jeszcze zaśpiewał duet studentek z Białorusi i zagrał saksofonista. Wystąpienia wokalne porwały publiczność. Obecni na widowni Białorusini od razu, uszawszy ojczyste motywy, zaczęli podśpiewywać, a wszyscy inni, któ-

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Profil

rzy nie znali słów piosenek, klaskali do rytmu.

Natomiast bardziej spokojny, liryczny nastrój wywołały recytacje poezji. „Talenty” prezentowały nie tylko wiersze klasyków literatury białoruskiej, ale także swoją autorską twórczość. Na przykład Darya Rakava, studentka z Mohylewa, deklamowała własny wiersz o miłości. Podczas jej występu jeden z młodych Polaków w sali wyciągnął telefon i za pomocą wyszukiwarki głosowej w „Google Translate” próbował przetłumaczyć poezję. Online-tłumacz nie tłumaczył zbyt dobrze. „Brzmi pięknie, ale nic nie rozumiem” – mówi chłopak i chowa telefon.

Spojrzenie ze strony

Ten chłopak nazywa się Michał Zbytniewski. Mieszka w Lublinie, jest studentem pierwszego roku produkcji medialnej. Już po raz drugi odwiedził spotkania z cyklu „Culture Nights” wraz z przyjaciółmi. Bardzo mu się spodobało, że mógł dowiedzieć się wielu ciekawych rzeczy o innych krajach. Student pilnie słuchał prowadzącej, która w prze-

rwach między występami czytała różne fakty o Białorusi. Pod koniec koncertu odbył się quiz, który opierał się na informacjach przedstawionych w prezentacji. Za poprawne odpowiedzi można otrzymać gadzety UMCS. Publiczność z wielkim zaangażowaniem uczestniczyła w grze. Większość ludzi w sali podnosiła rękę. Michał też.

Po koncercie widzowie, już tradycyjnie, mogli skosztować potraw narodowych oraz pośpiewać najpopularniejsze piosenki białoruskiej estrady. Ostatni punkt programu budził największe zainteresowanie wśród studentów, którzy przyjechali właśnie z tych krajów. Dla nich śpiewanie w ojczystym języku jest cudowną możliwością, aby poczuć się jak w domu. Michał ze swoimi polskimi kolegami również został. Choć nie zna białoruskiego i nawet nie umie czytać cyrylicy, chłopak uważa, że to nie będzie przeszkadzać w rozrywce. Na poprzednim „Culture Night – Ukraina” specjalnie dla Polaków były przygotowane teksty piosenek z polską transliteracją i Michał ma nadzieję, że na kolejnych wydarzeniach również tego nie zabraknie.

Oczywiście, ekipa „Culture Nights” coś wymyśli. Już planują kolejne spotkanie, tym razem z kulturą rosyjską, które odbędzie się 2 marca 2019 r. o godz. 18.00 tradycyjnie w ACK „Chatka Żaka”.

*Ivan Kysloshchuk
produkcja medialna I rok I st.
Laureat konkursu Talenty na UMCS*

Fot. Wacław Kocio

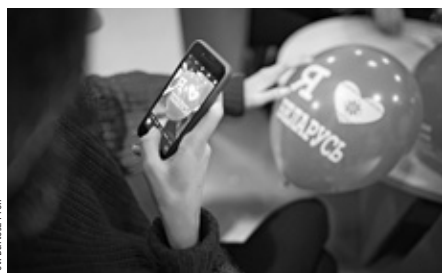
Koncerty Chóru „Ponad Granicami” CJKP UMCS

Tradycyjnie już Chór „Ponad Granicami” CJKP UMCS, składający się wyłącznie z cudzoziemców uczących się języka polskiego, wystąpił ze swymi koncertami kołęd. Repertuar koncertów od wielu lat przygotowywany jest na przełomie listopada i grudnia z okazji uroczystej wigilii obchodzonej – wraz z zaproszonymi gośćmi – przez pracowników i studentów CJKP przed świętami Bożego Narodzenia. I zazwyczaj w styczniu, po powrocie studentów z ferii świątecznych, Chór „Ponad Granicami” prezentuje międzynarodowy repertuar poza swą siedzibą. Podobnie było w bieżącym roku 26 oraz 27 stycznia.

Pierwszy z koncertów odbył się na opłatkowo-noworocznym spotkaniu Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w Bursie Szkół Artystycznych przy ul. Muzycznej w Lublinie, a drugi podczas mszy w kościele św. Teresy przy ul. Krochmalnej – też w Lublinie. Po zakończonej mszy zebrana w kościele społeczność mogła wysłuchać poetyckich jasełek przeplatanych znanymi polskimi kołędami. Oba koncerty, poprowadzone przez piszącego te słowa, zostały nagrodzone wielkimi brawami.

Chórowi „Ponad Granicami” akompaniowali w tym roku Roman Derdziak (skrzypce) oraz Mariusz Kozak (piano).

Jacek Brzeziński

Fot. Bartosz Profil

Zawody okręgowe III edycji Olimpiady Statystycznej w Lublinie

Czterdziestu czterech uczniów szkół ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego wzięło udział w zawodach okręgowych III Olimpiady Statystycznej rozgrywanych w auli Wydziału Ekonomicznego. Organizatorami olimpiady są Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne. Projekt, realizowany w całej Polsce, otrzymał wspar-

cie finansowe Narodowego Banku Polskiego.

Celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych. Rywalizacja jest trzystopniowa i obejmuje zawody szkolne, zawody okręgowe i dwuetapowy finał centralny.

Uczestnicy zawodów okręgowych zostali powitani przez prof. Radosława Mą-

cika – prodiakana ds. badań i współpracy międzynarodowej, dr Krzysztofa Markowskiego – dyrektora lubelskiego oddziału Urzędu Statystycznego oraz dr Ilonę Skibińską-Fabrowską – dyrektora lubelskiego oddziału Narodowego Banku Polskiego. Uczniowie w ciągu go minut rozwiązywali zadania i odpowiadali na pytania testowe. Do etapu centralnego zostały zakwalifikowane 3 osoby.

dr Ilona Skibińska-Fabrowska

Komunikat z obrad Senatu UMCS z 30 stycznia 2019 r.

Obradom Senatu przewodniczył Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski. Przed przystąpieniem do realizacji porządku Senat uczcił chwilą ciszy pamięć zmarłych: Stanisławy Kubik, Jerzego Kasprzaka, Andrzeja Kosioraka, Andrieja Szczerbaciuka, Artema Cybulski'ego, Karola Bosia.

Następnie Rektor UMCS przekazał gratulacje: prof. Małgorzacie Cytryńskiej z okazji nadania przez prezydenta RP tytułu naukowego profesora oraz: prof. Małgorzacie Grabarczyk, prof. Leszkowi Kopciuchowi oraz prof. Marcinowi Lipowskiemu z okazji jubileuszu pracy zawodowej.

Realizacja porządku obrad rozpoczęła się od przedstawienia przez Rektora UMCS informacji na temat działalności Kolegium Rektorskiego od ostatniego posiedzenia Senatu. Dotyczyły one m.in.:

- zakończenia procesu przypisywania pracowników do dyscyplin naukowych,
- wdrażania przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w wyniku:

- przygotowania projektu uchwały Senatu w sprawie wyboru pierwszej Rady Uczelni,
 - coraz większego zaangażowania prac nad Statutem UMCS,
 - skierowania zapytania do wiceministra Piotra Müllera w sprawie kształtu struktury organizacyjnej w dwóch dyscyplinach – językoznawstwie i literaturoznawstwie,
 - złożenia prośby do ministra Jarosława Gowina w sprawie ponownego rozpatrzenia wniosku Wydziału Chemii o przyznanie środków finansowych w ramach programu „Regionalna Inicjatywa Doskonałości”,
 - przygotowania koncepcji funkcjonowania szkół doktorskich.
- prac nad aktualizacją strategii rozwoju UMCS,
- przygotowania korekty planu rzeczowo-finansowego w związku z uzyskaniem dodatkowych środków finansowych przez uczelnię. Częściowo środki te zostały wykorzystane na zrealizowanie ustawowego obowiązku wyrównania płac naszych pracowników – do

przyjętych przez MNiSW tabel wynagrodzenia,

- ustalenia na 8 lutego br. daty wypłaty trzynastej pensji,
- podsumowania (wspólnie z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim) projektu „Inkubator Innowacyjności+”,
- intensywnych prac inwestycyjnych i modernizacyjnych na terenie uczelni,
- sukcesów w sporcie wyczynowym i akademickim: futsaliści dotarli do finału Akademickich Mistrzostw Polski, dobre wyniki osiągają także „Pszczółki” AZS UMCS.

W kolejnym punkcie porządku obrad senatorowie zatwierdzili następujące wnioski Rad Wydziałów:

- Wydziału Biologii i Biotechnologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Botaniki i Mykologii dr hab. Anety Ptaszyńskiej, profesora uczelni w Zakładzie Ekologii dr hab. Joanny Czarneckiej, profesora uczelni w Zakładzie Mikrobiologii Środowiskowej dr hab. Jolanty Jaroszek-Ścisła, profesora uczelni w Zakładzie

- Mikrobiologii Przemysłowej dr hab. Małgorzaty Pleszczyńskiej, profesora uczelni w Zakładzie Zoologii dr hab. Marii Grochowskiej, profesora uczelni w Zakładzie Mikrobiologii Przemysłowej dr. hab. Mariusza Trytka, profesora uczelni w Zakładzie Zoologii dr. hab. Pawła Buczyńskiego, profesora uczelni w Zakładzie Anatomii Porównawczej i Antropologii dr. hab. Piotra Dobrowolskiego, profesora uczelni w Zakładzie Ekologii dr. hab. Piotra Sugiery, profesora uczelni w Zakładzie Immunobiologii dr hab. Agnieszki Zdybickiej-Barabas. Zatwierdzono także wniosek Wydziału Biologii i Biotechnologii w sprawie zatrudnienia profesora Jaco Vangronsvelda w Zakładzie Fizjologii Roślin;
- Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Kartografii i Geomatyki dr hab. Beaty Konopskiej, profesora uczelni w Zakładzie Hydrologii i Klimatologii dr. hab. Stanisława Chmiela, profesora uczelni w Zakładzie Polityki Przestrzennej i Planowania dr. hab. Waldemara Gorzyna-Wilkowskiego;
 - Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Dydaktyki Matematyki dr hab. Moniki Budzyńskiej;
 - Wydziału Chemii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Metod Chromatograficznych dr. hab. Piotra Borowskiego;
 - Wydziału Prawa i Administracji w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Katedrze Prawa Unii Europejskiej dr. hab. Rafała Poździka;
 - Wydziału Pedagogiki i Psychologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Teorii Wychowania dr hab. Barbary Kalinowskiej-Witek, profesora uczelni w Zakładzie Pedagogiki Pracy i Andragogiki dr hab. Ewy Sarzyńskiej-Mazurek, profesora uczelni w Zakładzie Pedagogiki Kultury dr. hab. Mirosława Grusiewiczza, profesora uczelni w Zakładzie Socjopedagogiki Specjalnej dr hab. Moniki Parchomiuk, profesora uczelni w Zakładzie Socjopedagogiki Specjalnej dr. hab. Zdzisława Kazanowskiego;
 - Wydziału Filozofii i Socjologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Antropologii Kultury i Filozofii Społecznej dr. hab. Pawła Bytniewskiego;
 - Wydziału Politologii w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Komunikacji Społecznej dr. hab. Jana Pleszczyńskiego, profesora uczelni w Zakładzie Stosunków Międzynarodowych dr. hab. Katarzyny Marzędy-Młynarskiej, profesora uczelni w Zakładzie Dziennikarstwa dr. hab. Krystyny Leszczyńskiej;
 - Wydziału Artystycznego w sprawie zatrudnienia na stanowisku: profesora uczelni w Zakładzie Malarstwa I dr. hab. Anny Waszczuk, profesora uczelni w Zakładzie Historii Sztuki dr. hab. Jerzego Żywickiego.
- Senat pozytywnie zaopiniował również zatrudnienie mgr Anety Okuń-Jaśkowiak na stanowisku dyrektora Wydawnictwa UMCS.
- Następnie senatorowie przyjęli uchwały w sprawach:
- określenia zasad i trybu powołania pierwszej Rady Uczelni,
 - wyrażenia zgody na wszczęcie postępowań w sprawie nadania tytułów doktora *honoris causa* UMCS: prof. Pierre'owi Joliot, prof. Krzysztofowi Mikulskiemu oraz prof. Michałowi Śliwie.
- W dalszej części obrad Rektor poinformował o dokonanej korekcie planu rzeczowo-finansowego na rok 2018.
- Senatorowie przyjęli także uchwały dotyczące powołania zespołów ekspertów ds. przygotowania rekomendacji w zakresie przypisania studiom podyplomowym: filozofia i etyka (prowadzonych na Wydziale Filozofii i Socjologii) oraz psychologia sportu dla psychologów i psychologia sportu dla trenerów i nauczycieli wychowania fizycznego (prowadzonych na Wydziale Pedagogiki i Psychologii) poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
- W dalszej kolejności przyjęto pakiet uchwał związanych z procesem kształcenia dotyczących:
- likwidacji studiów stacjonarnych pierwszego stopnia na kierunku English Studies,
 - utworzenia od roku akademickiego 2019/2020 nowych kierunków studiów stacjonarnych pierwszego stopnia: polsko-niemieckie studia kulturowe i translatorskie na Wydziale Humanistycznym oraz International Relations na Wydziale Politologii,
 - zmiany uchwały z 19 grudnia 2018 r. w sprawie zasad przyjęć na pierwszy rok studiów jednolitych magisterskich, pierwszego stopnia oraz drugiego stopnia w roku akademickim 2019/2020.
- W kolejnym punkcie senatorowie pozytywnie zaopiniowali wnioski dotyczące zmian w strukturze organizacyjnej uczelni, tj.:
- przekształcenia Centrum Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej w Centrum Badań Naukowych oraz Centrum Współpracy Międzynarodowej,
 - połączenia Zakładu Geometrii oraz Zakładu Topologii w Zakład Geo-

Etap okręgowy Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Lublinie

metrii i Topologii na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki.

Wśród spraw bieżących znalazły się informacje dotyczące m.in.:

- kończącego się terminu zgłaszania propozycji do strategii UMCS,
- sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, która odbędzie się w dn. 5–18 lutego br.,
- przerwy międzysesjonalnej w dn. 19–25 lutego,
- jubileuszu 75-lecia utworzenia naszej uczelni: w planach obchodów jest m.in. zjazd absolwentów połączony z piknikiem pracowniczym (14 września br. w Ogrodzie Botanicznym), wystawa „Twarze UMCS” oraz uchwała dotycząca nadania nowemu kampusowi imienia 450-lecia Unii Lubelskiej,
- 70-lecia chóru akademickiego,
- podziękowania za wkład dr. Rafała Augustyna oraz studentów lingwistyki stosowanej UMCS w działalność klastra „Lubelska Medycyna”.

Przedstawiono także nowych przedstawicieli Samorządu Studentów w Senacie: Magdalenę Wróbel z Wydziału Filozofii i Socjologii w miejsce Kingi Parchety oraz Dominika Małyśa z Wydziału Prawa i Administracji w miejsce Agnieszki Bednarskiej.

Prof. Kazimierz Trębacz zgłosił wniosek formalny, w którym zaproponował prezentowanie głosowanych aktów prawnych na ekranie projektor w Sali Senatu. Wniosek został przez członków Senatu odrzucony.

W punkcie dotyczącym interpelacji i wolnych wniosków Rektor poinformował o udzieleniu odpowiedzi na dwie interpelacje dr. Jakuba Kosowskiego.

Ostatnim punktem porządku obrad było przyjęcie protokołu z posiedzenia Senatu w dniu 19 grudnia 2018 r.

Katarzyna Skatecka

W dniu 11 stycznia 2019 r. w auli Wydziału Ekonomicznego odbyły się zawody okręgowe XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej. Do etapu regionalnego przystąpiło 48 uczniów z całego województwa. Powitał ich prof. Radosław Mącik – prodekan ds. badań i współpracy międzynarodowej, prof. Elżbieta Skrzypek, dr hab. Artur Paździor – prezes Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego Oddziału w Lublinie oraz dr Ilona Skibińska-Fabrowska – dyrektor lubelskiego oddziału Narodowego Banku Polskiego. Zawody okręgowe składały się z trzech części: pytania o charakterze opisowym, nawiązującego do hasła przewodniego Olimpiady „Gospodarka światowa – wolny handel czy protekcjonizm”, zadania z analizy finansowej oraz 30 pytań testowych.

Przed przystąpieniem do zawodów uczniowie i ich opiekunowie merytoryczni mogli obejrzeć wystawę dotyczącą funkcji i zadań banku centralnego przygotowaną przez lubelski Oddział Narodowego Banku Polskiego.

Celem Olimpiady organizowanej po raz 32 przez Polskie Towarzystwo Ekonomiczne jest edukacja ekonomiczna młodzieży, umacnianie wiedzy o współczesnej gospodarce oraz

wspieranie rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych. Przyjęta formuła Olimpiady ma na celu zarówno sprawdzenie zdobytej wiedzy ekonomicznej, jak i sprzyjanie rozwojowi samodzielnego myślenia. Olimpiada skierowana jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wydział Ekonomiczny od początku historii zawodów gości uczestników jej etapu okręgowego.

W dotychczasowych trzydziestu jeden edycjach Olimpiady wzięło udział ponad 320 tys. uczniów z całej Polski, a do zawodów bieżącej – XXXII Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zgłosiło się łącznie blisko 10,5 tys. uczniów z 747 szkół ponadgimnazjalnych. Olimpiada Wiedzy Ekonomicznej należy do jednej z najbardziej popularnych pod względem liczby uczestników. Laureaci i finaliści Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej zasilają szereg kadry menedżerów, nauczycieli akademickich i fachowców w różnych dziedzinach praktyki gospodarczej (zobacz sylwetki dotychczasowych zwycięzców Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej).

Olimpiada objęta jest patronatem Prezesa Narodowego Banku Polskiego Pana Profesora Adama Głapińskiego.

dr Ilona Skibińska-Fabrowska

Kursy języka polskiego we Lwowie

Nauczyciele CJKP UMCS w Lublinie – Róża Ciesielska-Musameh, Kamila Kwiatkowska, Bartłomiej Maliszewski zakończyli semestralny kurs języka polskiego w Centrum Konsultacyjnym UMCS we Lwowie. Kursy na poziomach A1,

A2 i B1 są prowadzone nieprzerwanie od 2015 r. i cieszą się dużym zainteresowaniem Ukraińców w różnym wieku. Kolejny kurs zacznie się w marcu bieżącego roku.

Bartłomiej Maliszewski

Fot. Bartłomiej Maliszewski

NASZE SUKCESY

UMCS wśród patentowych liderów w biotechnologii

Informujemy, że UMCS znalazł się na przygotowanych przez Urząd Patentowy RP listach dziesięciu uniwersyteckich liderów w aplikowaniu o patenty oraz liderów w ilości udzielonych patentów na wynalazki biotechnologiczne.

Rokrocznie do Urzędu Patentowego RP wpływa ok. 20 tys. zgłoszeń wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i znaków towarowych. Co więcej, ilość składanych wniosków o patenty w dziedzinie biotechnologii

nieustannie wzrasta – najczęściej dotyczą one nowych szczepów bakterii czy też wykorzystania biomarkerów do diagnozowania chorób genetycznych.

Polska zajmuje obecnie 12 miejsce wśród wszystkich państw świata pod względem liczby udzielonych patentów oraz 17, jeśli weźmie się pod uwagę liczbę zgłoszeń (dane publikowane przez Światową Organizację Własności Intelektualnej, WIPO). ●

Prof. Murawski nominowany do nagrody „Naukowiec przyszłości”

Informujemy, że prof. dr hab. Krzysztof Murawski uzyskał nominację do Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019 w kategorii „Naukowiec przyszłości”. Organizatorem Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju jest Centrum Inteligentnego Rozwoju. Partnerem Merytorycznym jest Śląskie Centrum Etyki Biznesu i Zrównoważonego Rozwoju. Patronem honorowym jest dr Alicja Adamczak – prezes Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej. Laureatami tego prestiżowego wyróżnienia zostają podmioty, które w swej pracy wykazują się nieustannym ukierunkowaniem na przyszłość, stanowiąc podstawę zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju. Celem nagrody jest popularyzowanie i promowanie proinnowacyjnego sposobu myślenia oraz wyłonienie, docenienie i promowanie podmiotów:

- realizujących innowacyjne projekty z wykorzystaniem funduszy w ra-

mach programów unijnych, krajowych oraz ze środków własnych;

- realizujących projekty z wykorzystaniem funduszy w ramach programów unijnych, krajowych oraz ze środków własnych mających wpływ na zrównoważony rozwój społeczeństwa i gospodarki;
- dbających o rozwój sfery badawczo-rozwojowej;
- działających na rzecz podniesienia atrakcyjności gospodarczej regionów.

Oficjalne wręczenie Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019 będzie miało miejsce podczas uroczystej gali z udziałem ogólnopolskich mediów podczas IV Forum Inteligentnego Rozwoju, które odbędzie się jesienią przyszłego roku. Natomiast w pierwszej połowie przyszłego roku laureaci w kategorii „Naukowiec przyszłości” spotkają się na gali „Polscy naukowcy przyszłości”. O przyznaniu nominacji decyduje organizator. ●

Źródło: strona Wydawnictwa UMCS

Wyróżnienie dla książki dr hab. Małgorzaty Kołacz-Chmiel

Miło nam poinformować, że dr hab. Małgorzata Kołacz-Chmiel z Instytutu Historii UMCS otrzymała wyróżnienie Kapituły Lubelskiej Nagrody Naukowej im. Prof. Edmunda Prosta za książkę *Mulier honesta et laboriosa*. ▶

Stypendium Prezydenta Miasta Lublin dla doktorantki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS

Kobieta w rodzinie chłopskiej późnośredniowiecznej Małopolski.

Lubelska Doroczna Nagroda Naukowa im. Prof. Edmunda Prosta „Premium Scientiarum Lublinense” przyznawana jest przez Zarząd Główny Lubelskiego Towarzystwa Naukowego od 2000 r. za najlepszą pracę badawczą o wysokich walorach naukowych, publikację w ciągu ostatniego roku akademickiego książki o szczególnej wartości poznawczej, cechującej się oryginalnością treści i formy lub wynalazki i udoskonalenia techniczne. Nagroda nosi imię zmarłego w 2008 r. Prezesa LTN – prof. Edmunda Prosta. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 3 stycznia 2019 r. w siedzibie LTN-u w Pałacu Czartoryskich w Lublinie.

Monografia dr hab. Małgorzaty Kotłacz-Chmiel jest próbą całościowego spojrzenia na rolę i status kobiety w rodzinie chłopskiej w późnośredniowiecznej Małopolsce. Szczegółowe omówienie tej problematyki zostało przedstawione z perspektywy życia codziennego kobiety, a także jej pozycji w obrębie struktury rodziny nuklearnej, będących w dużej mierze wynikiem jej stanu cywilnego. Ciekawym aspektem wyróżniającym prezentowaną książkę jest zwrócenie uwagi przez autorkę na sferę uczuciową wieśniaczek oraz jej wpływ na stosunki z małżonkiem i dziećmi. Za istotne należy uznać także, iż w pracy, oprócz wewnątrzrodzinych relacji, ukazano w gruntowny sposób znaczenie wkładu przedstawicielek stanu chłopskiego w należyte funkcjonowanie gospodarstwa i pomnażanie dochodów rodziny. Aktywny udział w sferze ekonomicznej pozwalał kobietom na wzmocnienie swojej pozycji w patriarchalnej rodzinie i niezależnienie się w pewnym stopniu od władzy ojca i męża.

Książkę opublikowało Wydawnictwo UMCS (Lublin 2018).

Doktorantka Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS – mgr Marlena Stradomska jest jednym z 30 doktorantów ze wszystkich uniwersytetów w Lublinie, którzy w styczniu 2019 r. zostali stypendystami Prezydenta Miasta Lublin. „Miejski program stypendialny dla studentów i doktorantów” ma na celu wspieranie wybitnie uzdolnionych studentów i doktorantów zamieszkałych na terenie Gminy Lublin, którzy prowadzą działalność naukową lub artystyczną mogącą przyczynić się do rozwoju Lublina i regionu lub wnieść znaczący wkład w rozwój nauki. Wysokość miesięcznego stypendium dla studentów ustalono na poziomie równym 40%, a dla doktorantów 50% minimalnego wynagrodzenia ogłaszanego corocznie w obwieszczeniu Prezesa Rady Ministrów lub rozporządzeniu Rady Mi-

nistrów z zastrzeżeniem, że liczba przyznanych stypendiów nie może przekroczyć 120 dla studentów i 30 dla doktorantów. Osoby wykazujące swój dorobek naukowy skupiały się przede wszystkim na wystąpieniach konferencyjnych, artykułach naukowych, monografiach oraz realizowanych lub odbytych grantach badawczych czy promocyjnych. Mgr Marlena Stradomska wykazała artykuły naukowe, konferencje, realizowane granty naukowe z zakresu tematyki samobójstwa oraz profilaktyki presuicydalnej. W roku 2017/2018 współrealizowała „Projekt Dobre Życie UMCS”, który objął całą społeczność akademicką uniwersytetu, obecnie także prowadzi badania i profilaktykę presuicydalną w szkołach i w uniwersytetach.

mgr Marlena Stradomska

Sukcesy studentów Wydziału Prawa i Administracji UMCS

Dwaj studenci czwartego roku prawa Wydziału Prawa i Administracji UMCS: Marek Mierzwa i Krzysztof Niewęglowski, wiceprezisi Studenckiego Koła Naukowego Prawników, zostali laureatami Programu Stypendialnego „100 na 100 im. H. Konopackiej i I. Matuszewskiego” zorganizowanego z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości przez Fundację LOTTO i Totalizator Sportowy pod honorowym patronatem Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego.

Dziewięciu studentów Wydziału Prawa i Administracji UMCS otrzymało – na podstawie decyzji z 19 grudnia 2018 r. – stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Jarosława Gowina na rok akademicki 2018/2019: Maksym Bonarek (prawo), Klaudia Anna Celińska (prawo), Marek Mierzwa (prawo), Krzysztof Niewęglowski (prawo), Patryk Olszak (bezpieczeństwo wewnętrzne), Artur Potocki (administracja), Karol Sułkowski (prawo), Małgorzata Szwed (prawo), Mikołaj Wojcieszek (prawo).

Wszystkim wyróżnionym studentom serdecznie gratulujemy!

NA WYDZIAŁACH

Wydział Artystyczny

Wydarzenia

Jak co roku w styczniu znakomite chóry prowadzone przez pracowników i absolwentów Instytutu Muzyki wzięły udział w koncertach kolęd i pastorałek. W coniedzielnym cyklu ARS CHORI 2019 organizowanym przez PZChO Oddział w Lublinie wystąpiły m.in.: AKADEMICKI CHÓR UNIwersYTE-TU MEDYCZNEGO (dr hab. Monika Mielko-Remiszewska, prof. nadzw.), Akademicki Chór Dziecięcy PUERI NOSTRI (Anna Karwat), Chór ANDANTINO SP nr 52 w Lublinie (Anna Wąsak), Chór CUM SANCTIS przy parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Lublinie (dr hab. Barbara Pazur), Chór KANTYLENA III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie (dr hab. Małgorzata Nowak, prof. nadzw.), AKADEMICKI CHÓR POLITECHNIKI LUBELSKIEJ (prof. dr hab. Elżbieta Krzemińska), Chór LA MUSICA SP nr 16 im. F. Chopina w Lublinie (Zdzisław Ohar, Karolina Filipczak), Chór CORDI EST przy parafii pw. Św. Józefa Opiekuna Rodzin w Łęcznej (dr Joanna Ćwirko).

13 stycznia w koncercie kolędowym z cyklu „Blżej Żłóbka” w kościele na Poczekajce wystąpił Chór Akademicki UMCS pod dyrekcją Urszuli Bobryk oraz pracownicy naszego Wydziału – Natalia Wilk i Marek Stefankiewicz.

14 stycznia zespół wokalny II roku edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej prowadzony przez mgr. Dominika Mielkę wzięł udział w ogólnopolskiej akcji PoKolędzieJP2.

Studenci wykonali koncert (śpiewając, grając na instrumentach i dyrygując przygotowanymi kolędami i pastorałkami) i kolędowali z podopiecznymi Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Lublinie.

27 stycznia w pierwszym koncercie z cyklu ANIMA MUNDI 2019 „Śpiewajmy Panu Pieśń Nową – kolędy, motety” w kościele pw. św. Andrzeja Boboli wystąpił zespół wokalny Lubelskiej Akademii Muzyki Dawnej z instrumentalistami pod dyrekcją mgr. Dominika Mielki.

30 stycznia br. Akademicki Chór Politechniki Lubelskiej pod dyrekcją prof. dr hab. Elżbiety Krzemińskiej oraz Chór Kantylena III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie pod dyrekcją dr hab. Małgorzaty Nowak wystąpiły w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie podczas XXVIII Charytatywnego Koncertu Noworoczno-Karnawałowego „Gamza Rhapsody”. Organizatorem koncertu, który ma na celu wspieranie dzieci ze Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 26 im. Janusza Korczaka w Lublinie, była Formacja Tańca Towarzyskiego Politechniki Lubelskiej GAMZA oraz Stowarzyszenie Miłośników Tańca w Lublinie.

Ukazała się płyta ze światową premierą utworów Andrzeja Cwojdzńskiego. Utwory obejmują utwory na skrzypce i fortepian, a także trio fortepianowe „4 tańce polskie”. Wykonawcami są: dr Dariusz Drzazga – skrzypce, dr Karol Garwołiński – fortepian oraz Szymon Krzemień – wiolonczela. Część materiału zarejestrowana została w Instytucie Muzyki UMCS, płytę wydała Acte Preamble.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Tytuł profesora

8 stycznia 2019 r. Prezydent RP Andrzej Duda nadał tytuł naukowy profesora nauk biologicznych dr hab. Annie Jarosz-Wilkołazkiej zatrudnionej na stanowisku profesora uczelni w Zakładzie Biochemii UMCS.

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 23 stycznia 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr Marii Stolarz zatrudnionej na stanowisku adiunkta w Zakładzie Biofizyki UMCS. Dr Maria Stolarz jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego zgłosiła cykl 7 publikacji naukowych, opublikowanych w latach 2008–2017 pod wspólnym tytułem *Rola cirkumnutacji i potencjałów czynnościowych we wzroście Helianthus annuus L.* Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr Marii Stolarz przedłożyła Komisja Habilitacyjna, powołana przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów w składzie: 1) prof. dr hab. Grzegorz Bartosz (Uniwersytet Łódzki) – przewodniczący; 2) dr hab. Sławomir Dresler (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) – sekretarz; 3) prof. dr hab. Waldemar Karcz (Uniwersytet Śląski w Katowicach) – recenzent; 4) prof. dr hab. Przemysław Wojtaszek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – recenzent; 5) dr hab. Małgorzata Wójcik (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) –

recenzent; 6) prof. dr Stanisław Karpiński (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie) – członek; 7) dr hab. Bożena Pawlikowska-Pawłęga (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) – członek. ●

Doktoraty

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 23 stycznia 2019 r. nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biologia mgr Lidii Vertyporokh – uczestniczące studiów doktoranckich z biologii na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS. Temat pracy doktorskiej: *Interakcje gospodarz-patogen w przebiegu zakażenia barciaka większego (Galleria mellonella) grzybami Beauveria bassiana i Candida albicans*. Promotor: dr hab. Iwona Wojda prof. UMCS (Zakład Immunobiologii; Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Recenzenci: prof. dr hab. Barbara Płytycz (Zakład Immunologii Ewolucyjnej; Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), prof. dr hab. Mieczysława Boguś (Instytut Parazytologii im. W. Stefańskiego PAN w Warszawie). ●

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 23 stycznia 2019 r. nadała stopień doktora nauk biologicznych w dyscyplinie biologia mgr. Maciejowi Filipiukowi – uczestnikowi studiów doktoranckich z biologii na Wydziale Biologii i Biotechnologii UMCS. Temat pracy doktorskiej: *Biologia okresu lęgowego bączka Ixobrychus minutus (L. 1766) na stawach rybnych Lubelszczyzny*. Promotor: dr hab. Janusz Kloskowski (Instytut Zoologii; Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu). Recenzenci: dr hab. Zbigniew Kasprzykowski prof. UPH (Zakład Badań Środowiskowych i Edukacji Przyrodniczej; Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), prof. dr hab. Aleksander Winięcki (Zakład Biologii i Ekologii Ptaków; Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). ●

Wystąpienia

15 stycznia br. w ramach posiedzenia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Botanicznego dr Sylwia

Wierzcholska (Uniwersytet Opolski) wygłosiła referat pt. *Czy sikorki są dobrymi briologami? Wzorce użytkowania mszaków w gniazdach trzech gatunków sikor związanych z Puszczą Białowieską*. ●

24 stycznia br. w ramach posiedzenia Lubelskich Oddziałów Towarzystw Naukowych dr hab. Dorota Kołodyńska (Zakład Chemii Nieorganicznej UMCS) wygłosiła referat pt. *Skrobiatermoplastyczna – odnawialny surowiec wszechstronnego wykorzystania*. ●

29 stycznia br. w ramach posiedzenia Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Botanicznego dr hab. Marek Kucharczyk prof. UMCS (Zakład Ochrony Przyrody UMCS) wygłosił referat pt. *Naukowcy nie gęsi i swój język mają*. ●

Wydarzenia

11 stycznia 2019 r. na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbyła się VIII edycja ogólnopolskiej akcji Noc Biologów. ●

19 stycznia 2019 r. na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbył się egzamin pisemny w ramach zawodów II stopnia (etap okręgowy) 48. Olimpiady Biologicznej. ●

Wydział
Chemii

Habilitacje

Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu w dniu 21 stycznia 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia dr Konradowi Terpiłowskiemu, adiunktowi z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych. Dr Konrad Terpiłowski przedłożył w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe cykl 15 oryginalnych prac naukowych pt. *Problemy przy wyznaczaniu kąta zwilżania i swobodnej energii powierzchniowej ciał stałych, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu plazmy*. Re-

cenzeni: prof. dr hab. Patrycja Dynarowicz-Łątka (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), prof. dr hab. inż. Hieronim Maciejewski (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. inż. Adam Volkel (Politechnika Poznańska). ●

Doktoraty

7 stycznia 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Justyny Bąk. Temat rozprawy: *Badanie sorpcji wybranych metali na biowęglach i sorbentach węglowych*. Promotor: dr hab. Dorota Kołodyńska, prof. nadzw. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Małgorzata Pawłowska (Politechnika Lubelska), dr hab. Piotr Nowicki, prof. nadzw. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Rada Wydziału Chemii na posiedzeniu 21 stycznia 2019 r. podjęła uchwałę o nadaniu mgr Justynie Bąk stopnia doktora w dziedzinie nauk chemicznych w dyscyplinie chemia. ●

Wyjazdy zagraniczne

Dr hab. Daniel Kamiński z Zakładu Krystalografii w dn. 22–25 stycznia 2019 r. uczestniczył w XFEL Users' Meeting 2019, DESY, Hamburg, Niemcy. ●

Dr Paweł Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów w dn. od 30 stycznia do 1 lutego 2019 r. uczestniczył w ACTPHAST 4.0 Consortium Meeting, Vrije Universiteit Brussel, Belgia. ●

Dr Magdalena Rogulska i dr Marta Grochowicz z Zakładu Chemii Polimerów w dn. 30 stycznia do 3 lutego 2019 r. uczestniczyły w spotkaniu akcji COST CA 16217 (Management Committee Meeting & Workshop), Sofia, Bułgaria. ●

Wydział
Ekonomiczny

Doktoraty

10 stycznia 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej

mgr. Mieczysława Pawłowskiego. Tytuł dysertacji: *Kreowanie wartości w dystrybucji wielokanałowej na rynku B2B*. Promotor: dr hab. Zbigniew Pastuszek prof. UMCS (Wydział Ekonomiczny UMCS), promotor pomocniczy: dr Łukasz Wiechetek (Wydział Ekonomiczny UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Anna Dąbrowska (Kolegium Zarządzania i Finansów, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie) i prof. dr hab. Sławomir Smyczek (Wydział Zarządzania, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach). Następnie 17 stycznia 2019 r. Rada Wydziału Ekonomicznego UMCS nadała mgr. Mieczysławowi Pawłowskiemu stopień doktora w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Jest to 267 stopień doktora nadany przez Radę Wydziału Ekonomicznego UMCS od 1969 r. i pierwszy w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. ●

Wydarzenia

W dn. 11–13 oraz 18–20 stycznia 2019 r. na Wydziale Ekonomicznym UMCS odbyły się dwa kursy podstawowe Szkoły Giełdowej, w której uczestniczyło łącznie 55 osób. Szkolenia z podstaw inwestowania na giełdzie prowadzili pracownicy naukowcy WE UMCS, będący jednocześnie praktykami rynku kapitałowego z wieloletnim doświadczeniem w zakresie inwestowania i wyceny spółek, oraz licencjonowany makler i doradca inwestycyjny. Oba kursy zostały wysoko ocenione przez uczestników zarówno pod względem organizacyjnym, jak i przekazywanych treści praktycznych. Organizacja otrzymała ocenę 5,5 a moduły szkoleniowe oceny w przedziale od 4,77 do 5,83 (skala 1–6). Prawie 90% uczestników zadeklarowało chęć uczestnictwa w kursie średniozaawansowanym. Uzyskane oceny stawiają ośrodek lubelski w gronie liderów projektu w Polsce. Program Szkoły Giełdowej realizowany jest we współpracy Fundacji GPW i 13 polskich uczelni wyższych (w tym UMCS-u w Lublinie) pod honorowym patronatem Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. Ma na celu propagowanie wiedzy o giełdzie i inwestowaniu. ●

Wydział Filozofii i Socjologii

Doktoraty

19 grudnia 2019 r. odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Miłosza Kudeli. Tytuł pracy: *Antyrealistyczne próby przeformułowania sporu o realizm. Studium krytyczne w aspekcie sposobu interpretacji kategorii 'natury'*. Recenzentami rozprawy byli: prof. dr hab. Piotr Gutowski (KUL) oraz prof. dr hab. Damian Leszczyński (UWr). Promotorem pracy doktorskiej był prof. dr hab. Janusz Jusiak (UMCS). 30 stycznia 2019 r. Rada Wydziału FiS przyjęła wniosek o nadanie Miłoszowi Kudeli stopnia doktora w obszarze nauk humanistycznych w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia. ●

Wydział Humanistyczny

Habilitacje

16 stycznia dr Magdalena Mitura (Instytut Filologii Romańskiej UMCS) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia autorska *Pasja mediacji. Tłumaczenie jako metaoperacja we francuskich przekładach Maryli Laurent*. Recenzenci: prof. dr hab. Teresa Tomaszewicz (UAM), prof. dr hab. Grażyna Vetulani (UAM), dr hab. Katarzyna Wołowska, prof. KUL ●

Doktoraty

9 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Elżbiety Zanicz. Temat: *Metaphors of economy: a cognitive study of English and Polish economic discourse*. Promotor: prof. dr hab. Henryk Kardela (UMCS). Recenzenci: dr hab. Anna Malicka-Kleparska, prof. (KUL), dr hab. Przemysław Łozowski, prof. (UTH w Radomiu). ●

9 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Przemysława

Terejki. Temat: *In Search of Conversational Implicatures in BBC News Facebook Comments: Ronald Langacker's Cognitive Grammar versus Paul Grice's Theory of Meaning and Conversation*. Promotor: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Anna Malicka-Kleparska, prof. (KUL), dr hab. Agnieszka Uberman, prof. (URZ). ●

11 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr. Ziemowita Janiaka. Temat: *Dynamic Screening as a Cognitive Process in the Polish Translation of the BBC Online Coverage of Ukraine Crisis*. Promotor: dr hab. Przemysław Łozowski, prof. (UMCS). Recenzenci: dr hab. Robert Kiełtyka, prof. (URZ), prof. dr hab. Bogusław Bierwiaczonek (UHP w Częstochowie). ●

Wyróżnienia

Prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka z Zakładu Historii Literatury Polskiej Instytutu Filologii Polskiej została powołana w skład Rady Naukowej Zarządu Głównego Związku Podhalan w Polsce. Wcześniej, za swoje ponad 40-letnie badania regionalizmu podhalańskiego w Polsce i USA, otrzymała najwyższe odznaczenie tego stowarzyszenia o 100-letniej już tradycji – Honorowe Członkostwo Związku Podhalan. ●

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Doktoraty

9 stycznia br. w sali Rady Wydziału odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Moniki Widz (Zakład Geografii Regionalnej i Turyzmu). Temat rozprawy: *Możliwości wykorzystania zasobów środowiska geograficznego Tunezji w kreowaniu oferty turystycznej*. Promotor pracy: dr hab. Teresa Brzezińska, prof. UMCS (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Recenzenci: dr hab. Alina Mirosława Zajadacz, prof. UAM (Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz dr hab. Zygmunt Kruczek, prof. AWF

(Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie). ●

Wyróżnienia

Dr inż. arch. Anna Sawicka z Zakładu Polityki Przestrzennej i Planowania Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej otrzymała nagrodę Ministra Infrastruktury i Rozwoju za rozprawę doktorską pt. *Miasto zrównoważone – możliwości implementacji idei na przykładzie Lublina*. Ministerialny konkurs wyłania najlepsze prace dyplomowe, rozprawy doktorskie i habilitacyjne oraz publikacje w dziedzinach architektury i budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa. Praca doktorska powstała pod opieką wybitnego urbanisty dr hab. inż. arch. Michała Stangla, posiadającego znaczące doświadczenie praktyczne w planowaniu przestrzennym. Doktorat został obroniony z wyróżnieniem w lipcu 2018 r. na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej. W opinii Rady Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej podkreślono, że praca wnosi istotny wkład w dziedzinę planowania i zagospodarowania przestrzennego, jest innowacyjna i nowatorska w warunkach polskich. Szczególną wartością poznawczą jest przekrojowe zbadanie teorii i systemowe uporządkowanie wiedzy jako modelowego procesu implementacji idei miasta zrównoważonego, a następnie weryfikacja i ocena procesu implementacji w skali lokalnej na przykładzie Lublina. Umożliwiło to diagnozę barier wynikających z nieprawidłowości praktyki planistycznej. Autorka rozprawy umiejętnie połączyła badania z wykorzystaniem własnego doświadczenia praktycznego – jest architektem i urbanistą z wieloletnim doświadczeniem projektowym i zaangażowanym pracownikiem naukowym. Ogłoszenie wyników i uroczyste wręczenie Nagród Ministra Inwestycji i Rozwoju odbyło się 12 lutego na targach BUD-MA 2019 w Poznaniu. ●

Wystąpienia

W ramach posiedzeń naukowych Oddziału Lubelskiego Polskiego To-

warzystwa Geograficznego 10 stycznia br. dr Katarzyna Mięsiak-Wójcik (Zakład Hydrologii i Klimatologii UMCS) wygłosiła referat *Madera – wyspa wawrzynów, lewad i Ronaldo*, zaś 24 stycznia br. mgr Karolina Mędrak (doktorantka w Zakładzie Hydrologii i Klimatologii UMCS) przedstawiła prezentację *Kolory Grenlandii*. ●

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Doktoraty

17 stycznia odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Renaty Gawron. Tytuł pracy: *Zachowania zdrowotne młodzieży z doświadczeniem przemocy rodzinnej*. Recenzenci: prof. dr hab. Krystyna Marzec-Holka oraz dr hab. Mirosław Kowalski, prof. nadzw. Promotor: prof. dr hab. Janusz Kirenko; promotor pomocniczy: dr Anna Grabowiec. ●

Wydział Politologii

Habilitacje

18 stycznia 2019 r. Rada Wydziału Politologii, na podstawie wniosku Komisji Habilitacyjnej w składzie: prof. dr hab. Bogdan Szlachta (przewodniczący), dr hab. Jakub Nowak (sekretarz), recenzenci: prof. dr hab. Roman Bäcker, prof. dr hab. Stanisław Filipowicz, dr hab. Wojciech Ziętara, prof. UMCS, członkowie: prof. dr hab. Sylwester Wróbel, prof. dr hab. Marek Pietraś, podjęła uchwałę o nadaniu dr. Waldemarowi Bulirze z Zakładu Filozofii i Socjologii Polityki stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce. Temat osiągnięcia naukowego: *Teoria krytyczna szkoły budapeszteńskiej. Od totalitaryzmu do postmodernizmu*. ●

18 stycznia 2019 r. Rada Wydziału Politologii, na podstawie wniosku

Komisji Habilitacyjnej w składzie: prof. dr hab. Maria Wojtak (przewodnicząca), dr hab. Ilona Biernacka-Ligieza, prof. UMCS (sekretarz), recenzenci: prof. dr hab. Robert Cieślak, prof. dr hab. Marek Jeziński, dr hab. Magdalena Piechota, członkowie: dr hab. Igor Borkowski, prof. dr hab. Iwona Hofman, podjęła uchwałę o nadaniu dr Magdalenie Hodalskiej stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie nauki o mediach. Temat osiągnięcia naukowego: *Kultura strachu i trauma w mediach*. ●

Doktoraty

11 stycznia 2019 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Oleksandry Iwaniuk pt. *Praktyki społeczne elit parlamentarnych na Ukrainie w latach 2002–2012 w świetle teorii praktyk Pierre'a Bourdieu*. Promotor: prof. dr hab. Walenty Baluk; recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Czajowski (UWr), prof. dr hab. Tomasz Zarycki (UW). ●

Wyjazdy

W dn. 29 stycznia–4 lutego 2019 r. prof. dr hab. Maria Marczevska-Rytko uczestniczyła w międzynarodowej konferencji naukowej *Democracy in crisis* w Atenach. Wygłosiła referat nt. *Nationwide referendum in Poland in 2015. Media discourse*. Wzięła także udział w spotkaniach Komitetu Zarządzającego Akcji COST CA17135 Constitution-making and deliberative democracy oraz grupy roboczej: Constitution-making and deliberative democracy: theory and practice. Koszty wyjazdu zostały pokryte z funduszu COST. ●

Wydział Prawa i Administracji

Doktoraty

9 stycznia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Pawła Siejaka. Temat rozprawy: *Wpływ Rady Europy na sytuację prawną mniejszości narodowych w Republice Łotewskiej*. ●

Promotor: prof. dr hab. Jerzy Jaskiernia. Recenzenci: prof. dr hab. Jacek Sobczak (SWPS w Warszawie), dr hab. Andrzej Bisztyga, prof. nadzw. (Uniwersytet Zielonogórski). Uchwała o nadaniu Pawłowi Siejakowi stopnia doktora nauk prawnych została podjęta przez Radę WPIA 23 stycznia. ●

Konferencje

11 stycznia Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS we współpracy z Katedrą Postępowania Karnego zorganizowało Ogólnopolską Konferencję Naukową nt. *Współpraca ekspertów sądowych z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości*. Konferencja stworzyła możliwość wymiany poglądów między praktykami a teoretykami oraz sformułowania postulatów dotyczących roli biegłych sądowych. Wystąpienia referentów zaprezentowano w ramach sześciu paneli. W panelu I – eksperckim – głos zabrali: dr Andrzej Gawliński, adw. Magdalena Mościcka-Podstawka, sędzia Anna Korpysz, prokurator Anna Duszyńska oraz dr n. med. Szymon Bakalczuk (biegły seksuolog). W ramach pozostałych paneli referaty dotyczyły m.in. następujących kwestii: 1) *Problemy dotyczące uzyskiwania w postępowaniu karnym opinii biegłego z zakresu autentyczności znaków pieniężnych* (dr Ariadna H. Ochnio, Instytut Nauk Prawnych PAN); 2) *Kwestia standaryzacji opinii biegłych z zakresu medycyny* (Kamil Kowalczyk, Prokuratura Rejonowa w Lublinie); 3) *O udziale biegłego w czynności niepowtarzalnej – rozważania w kontekście informatyki śledczej* (mgr Izabella Grens-Tryszko, Uniwersytet w Białymstoku); 4) *Kryminalistyczna analiza autentyczności dokumentów oraz znaków pieniężnych dla potrzeb procesu karnego – zagadnienia opinii biegłych na tle wybranych typów przestępstw* (mgr Maciej Błotnicki, UMCS); 5) *Znaczenie tzw. opinii prywatnej w postępowaniu karnym* (Gabriela Gracjasz, UW). Patronat nad konferencją objęła Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury, Wydawnictwo C.H. Beck oraz Okręgowa Izba Radców Prawnych

w Lublinie. Nagrody rzeczowe dla najlepszych prelegentów ufundowało Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska. ●

18 stycznia Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS we współpracy z Katedrą Prawa Międzynarodowego Publicznego UMCS zorganizowało Ogólnopolską Konferencję Naukową pt. *Rola organizacji międzynarodowych we współczesnym świecie*. Celem konferencji było zaprezentowanie działalności organizacji międzynarodowych o zasięgu globalnym i regionalnym oraz ukazanie ich znaczenia w dynamicznie zmieniającej się sytuacji politycznej i gospodarczej na świecie. Konferencja została objęta honorowym patronatem Prezydenta Miasta Lublin oraz Ministra Spraw Zagranicznych Jacka Czaputowicza. Referaty uczestników konferencji zaprezentowane w ramach dziesięciu paneli dotyczyły m.in. następujących problemów: 1) *Greenpeace and Global Environmental Protection: Success and Controversy* (mgr Lilia Hrytsai, UMCS); 2) *„Potrzeba więcej rządów niż jeden, żeby rozmawiać o torturach” – Światowa Organizacja przeciwko Torturom (OMCT) w obliczu współczesnego łamania praw człowieka* (mgr Karolina Baraniak, UW); 3) *Rola Interpolu w zwalczaniu międzynarodowej przestępczości. Skuteczność działań organizacji i jej wpływ na porządek międzynarodowy* (Dominik Świątkowski, UW); 4) *Światowa Organizacja Zdrowia i jej rola koordynatora w zakresie międzynarodowej współpracy w dziedzinie ochrony zdrowia* (Patrik Radosz, UŚ); 5) *Rola Organizacji Narodów Zjednoczonych we współczesnych konfliktach afrykańskich* (Ewa Pabian, UJ). ●

21 stycznia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Kultura prawa stanowionego a inne współczesne kultury prawne*, zorganizowana przez Sekcję Historii i Teorii Państwa i Prawa we współpracy z Katedrą Teorii i Filozofii Prawa. Tematyka konferencji obejmowała m.in. zagadnienia dotyczące systemu pra-

wa stanowionego, *common law* oraz różnych systemów prawa wyznaniowego. Konferencja została objęta honorowym patronatem Prezydenta Miasta Lublin i Marszałka Województwa Lubelskiego. Wystąpienia prelegentów przedstawione w ramach pięciu paneli dotyczyły m.in. następujących zagadnień: 1) *Konstrukcja normatywna klauzuli generalnej w kulturze prawa stanowionego* (mgr Angelika Koman, UMCS); 2) *Rola orzeczeń w polskim systemie prawa. Czy prawo precedensowe może przeniknąć do kultury prawa stanowionego?* (Anna Lamtych, UMK); 3) *Doświadczenie wielości. Współistnienie praw zwyczajowych ze współczesnymi zachodnimi systemami prawnymi* (mgr Przemysław A. Lewicki, UAM); 4) *Małżeństwo i Mehr w islamie* (Natalia Gaik Hoang, UJ); 5) *Status oskarżyciela w postępowaniu karnym w prawie kanonicznym. Współczesna kultura prawna, wybrane aspekty* (mgr Małgorzata Kliczka-Bielenda, KUL). ●

Seminaria

9 stycznia ELSA Lublin zorganizowała kolejny, trzeci wykład w ramach Seminarium Prawa Medycznego. Spotkanie pt. *Odpowiedzialność prawna lekarza i lekarza dentystry, ze szczególnym uwzględnieniem postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej* poprowadził mecenas Marcin Andrzejewicz z Kancelarii Prawnej Filipek & Kamiński. ●

Warsztaty

11 stycznia odbyły się certyfikowane warsztaty negocjacyjne Nego Day zorganizowane przez Koło Naukowe Mediacji i Negocjacji. Podczas warsztatów wykład wprowadzający nt. technik negocjacyjnych stosowanych w biznesie wygłosił dr. inż. Robert Pietrzyk, dziekan Wydziału Transportu i Informatyki WSEI, praktyk z wieloletnim doświadczeniem w zakresie negocjacji. Druga część warsztatów została poświęcona przygotowaniom do Studenckiego Turnieju Negocjacyjnego, który odbędzie się w marcu. ●

22 stycznia Koło Naukowe Prawa Rzymskiego UMCS zorganizowało warsztaty z prawa rzymskiego pt. *Prawo rzeczowe*, które poprowadził mgr Arkadiusz Sobiech. ●

Wydarzenia

12 stycznia Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego UMCS wraz z Polskim Towarzystwem Studentów Stomatologii przy Uniwersytecie Medycznym w Lublinie oraz Studenckim Kołem Naukowym Dietetyków Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zorganizowało akcję profilaktyczną. Członkowie SKN Prawa Międzynarodowego UMCS udzielali bezpłatnych porad prawnych dotyczących systemu ochrony zdrowia poza granicami Polski podczas wyjazdów na ferie zimowe (były to w szczególności kwestie dotyczące EKUZ). Akcja profilaktyczna, która odbyła się w centrum handlowym Tarasy Zamkowe Lublin, miała na celu poszerzenie wiedzy na temat własnego zdrowia dzięki udziałowi w badaniach PEF, pomiarom ciśnienia i poziomu cukru we krwi. ●

Wykłady

8 stycznia Front Europejski w ramach akcji FAKE YOU/Wojownicy klawiatury zorganizował wykład pt. *Fake you, czyli jak walczyć z fake newsami na temat UE*. Spotkanie poprowadziły koordynatorki akcji w Lublinie, studentki trzeciego roku prawa, Magdalena Piecniak i Karolina Stasieczek. ●

10 stycznia Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS, przy wsparciu Katedry Postępowania Karnego UMCS, zorganizowało wykład pt. *Kiedy zabić siebie to za mało – samobójcy i osoby trzecie*. Wykład poprowadził dr Andrzej Gawliński, kryminalista, autor bloga naukowego kryminalistyczny.pl, założyciel Wydawnictwa Kryminalistycznego wspierającego młodych naukowców, popularyzator nauki, autor bestsellera *Namowa lub pomoc w samobójstwie*, a także kilkudziesięciu artykułów, sprawozdań oraz recenzji naukowych z zakresu kryminalistyki, medycyny sądowej

i prawa, członek Polskiego Towarzystwa Kryminalistycznego i Wiceprzewodniczący Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Suicydologicznego. ●

21 stycznia Samorząd Studentów WPiA UMCS i Koło Naukowe Prawa Parlamentarnego UMCS zorganizowali wykład dr. Volodymyra Pylypenko – adwokata, założyciela i dyrektora Ukraińskiego Centrum Badań Społecznych i Prawnych, w latach 2013–2017 przedstawiciela Ukrainy w Europejskiej Komisji na rzecz Demokracji przez Prawo (Komisji Wenneckiej). Dr Volodymyr Pylypenko wygłosił wykład nt. *Justice and law-enforcement reforms as a part of Ukraine's eurointegration*. ●

Konkursy

7 stycznia Koło Naukowe Prawa Europejskiego UMCS zorganizowało konkurs z prawa Unii Europejskiej dla studentów trzeciego roku prawa. Wyłoniono 3 laureatów. I miejsce zajął Adrian Danieluk, II miejsce – Ewelina Wawer, a III miejsce Weronika Banach. Otrzymali oni nagrody książkowe i zostali zwolnieni z egzaminu z prawa Unii Europejskiej. ●

8 stycznia odbył się finał VII edycji Konkursu Wiedzy o Rzecznikach. Wzięło w nim udział 7 uczestników, którzy uzyskali najlepsze wyniki w pierwszym etapie konkursu. Wystąpienia finalistów oceniała komisja w składzie: prof. dr hab. Andrzej Jakubecki, dr Joanna Bodio, dr Wojciech Graliński, mgr Karolina Badorowicz oraz Karolina Wiatr – zwyciężczyni poprzedniej edycji konkursu. Gościem finału konkursu był zastępca Rzecznika Praw Pacjenta, p. Grzegorz Błazewicz. Zwyciężczynią tegorocznej edycji konkursu została studentka drugiego roku prawa Ilona Łukasik, która, wraz z dwiema finalistkami, które *ex aequo* zajęły drugie miejsce w konkursie, będzie miała możliwość odbycia stażu w Biurze Rzecznika Finansowego. Nagrody dla finalistów ufundował Rzecznik Praw Pacjenta, Wydawni-

ctwo Wolters Kluwer i Wydawnictwo C.H. Beck. ●

22 stycznia Koło Naukowe Prawa Własności Intelektualnej UMCS zorganizowało I etap Konkursu Wiedzy o Prawie Własności Intelektualnej. Zagadnienia konkursowe dotyczyły szeroko rozumianej ochrony własności intelektualnej, ze szczególnym uwzględnieniem prawa patentowego, prawa autorskiego, znaków towarowych i wzornictwa przemysłowego. Konkurs składał się z testu i zadań otwartych. Laureatami I etapu konkursu zostali: Aleksandra Sokołowska (I miejsce), Katarzyna Nazar (II miejsce), Marcin Zalech (III miejsce). Do II etapu zakwalifikowały się również: Malwina Chlebna, Aleksandra Gwiazdowska i Agnieszka Struska. Drugi etap konkursu będzie miał formę pisemną (kilka zadań otwartych i kasus). Nagrodą dla osób z czterema najlepszymi wynikami z drugiego etapu konkursu będzie możliwość odbycia bezpłatnych, miesięcznych praktyk wakacyjnych w kancelariach prawniczych. ●

29 stycznia Koło Naukowe Prawa Rzymskiego UMCS zorganizowało I etap V edycji Lokalnego Konkursu z Prawa Rzymskiego. Miał on formę pisemną – składał się z testu i pytań otwartych. Do etapu II, który odbędzie się 5 lutego br., przeszły osoby z największą liczbą punktów. Pracownicy Katedry Prawa Rzymskiego UMCS na podstawie ustnych eliminacji wyłonią laureatów. Patronat nad konkursem objęła dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak oraz portal Imperium Romanum. Partnerem wydarzenia był Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS, który przygotował upominki dla laureatów. ●

30 stycznia Studenckie Koło Naukowe Prawa Międzynarodowego UMCS zorganizowało konkurs z prawa międzynarodowego publicznego dla studentów drugiego roku prawa. Osoby, które uzyskały największą liczbę punktów, otrzymały nagrody książkowe. ●

Jurek

W dniu 8 stycznia odprowadziliśmy na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu przy ul. Lipowej Jerzego Kasprzaka, twórcę i długoletniego kierownika Muzeum Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Pozostały po nim nie tylko wspomnienia, ale przede wszystkim dokumenty niezwyklej aktywności, przejawiającej się chociażby dziesiątkami wystaw i tysiącami zgromadzonych, a tak naprawdę uratowanych od zapomnienia zabytków opowiadających historię UMCS-u. Archeologia ma wobec Niego szczególny dług wdzięczności, ale i obowiązek pielęgnowania pamięci o Nim, o czym będą przypominały wszystkim katalogi zrealizowanych z Nim wystaw.

Z Jerzym zaznajomił mnie rektor Marian Harasimiuk. Po zagranicznych sukcesach wystawy o skarbach wschodnich Gotów (*de facto* o wynikach naszych, lubelskich wykopaliś na gockich cmentarzyskach!) poprosił mnie o prezentację tego projektu w uczelni. Minę musialem mieć co najmniej niewyraźną, więc otrzymałem cenną wskazówkę: „Proszę udać się do Biblioteki Głównej i odszukać mgra Kasprzaka. Na pewno przypadniecie sobie do serca” – tak można streścić naszą rozmowę na 15 piętrze. No i przypadliśmy sobie... Niezwykle poważny, wysoki, szczupły, z bujną czupryną kierownik Muzeum słuchał mnie uważnie i nawet nie wiem, kiedy nasza rozmowa poczęła się toczyć na „jednej fali” pełnego zrozumienia. Jerzy pojął bowiem błyskawicznie, że ma przed sobą niepowtarzalną szansę zaprezentowania czegoś niezwykle atrakcyjnego, dającego ucieczkę od monotonnych „planszówek”. Wpadł też na genialny pomysł, by utrwalić pamięć o wydarzeniu okolicznościową broszurą. Razem udaliśmy się do ówczesnego dyrektora Wydawnictwa UMCS Andrzeja Pecika i tutaj okazało się, że jest trzecia bratnia dusza, której nasz pomysł też się spodobał.

Na początku kwietnia 2001 r. otwieraliśmy wystawę *A to Goci właśnie*

*nie...*² przy „nareszcie porządnej frekwencji” – cieszył się Jurek, bo rzeczywiście w sali była głowa przy głowie, mnóstwo mediów i bukiety gratulacji. Jeszcze tego samego dnia Jurek zaprosił mnie na „poważną rozmowę”, gdyż miał już równie poważny i przemyślany plan, by wystawy takie powtarzać i pokazywać w ten sposób najważniejsze projekty badawcze archeologów. No i zrobiliśmy tych wystaw jeszcze sześć!³ Każda kolejna z większym rozmachem, z grubszy katalogiem, z atrakcyj-

niejszą oprawą plastyczną. Nabywaliśmy po prostu doświadczenia, a że rozumieliśmy się w lot, to szło nam właściwie jak z płatką. Jerzy swoim bocianym krokiem, dostojnie, z nieodłączną teczką pod pachą przemierzał korytarze Rektoratu i wydzierał skromne środki na realizację naszych pomysłów, zaczynając każdą naszą rozmowę od stwierdzenia: „Proszę się nie martwić – ja to załatwię” – i załatwiał. Myśmy tylko dbali o to, by zgromadzić odpowiednie zabytki i akcesoria.

Mówiliśmy o nim „ten Spokojny Człowiek”, aczkolwiek szybko zorientowałem się, że pod tym pozornym spokojem kipi kocioł niezwykłych emocji. Jerzy tak jak cieszył się sukcesem ze spokojem, tak denerwował się ze spokojem, kłął ze spokojem i ze spokojem opowiadał dowcipy. Uwielbiałem z nim siadać na chwilę w momencie, kiedy zamykaliśmy ostatnią gablotę – często dużo później, niż wyznaczały to Jego urzędowe godziny pracy. Zawsze mówił wtedy: „No, to niech się teraz dzieje”, po czym wyciągał papierosa i spalał go w specyficzny sposób. Najpierw jednym długim „machem ciągnął” go do połowy, potem kilkoma krótkimi zaciągnięciami kończył resztę i pointował wykonaną pracę – „No to do jutra...”.

1 Np.: A. Kokowski, *Wystawa „Schatze der Ostgoten” – sukces wbrew wszystkiemu*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 1996, nr 2(36), s. 18.

2 A. Kokowski, *A to Goci właśnie... wystawa pod patronatem Jego Magnificencji Rektora UMCS*, Lublin 2001.

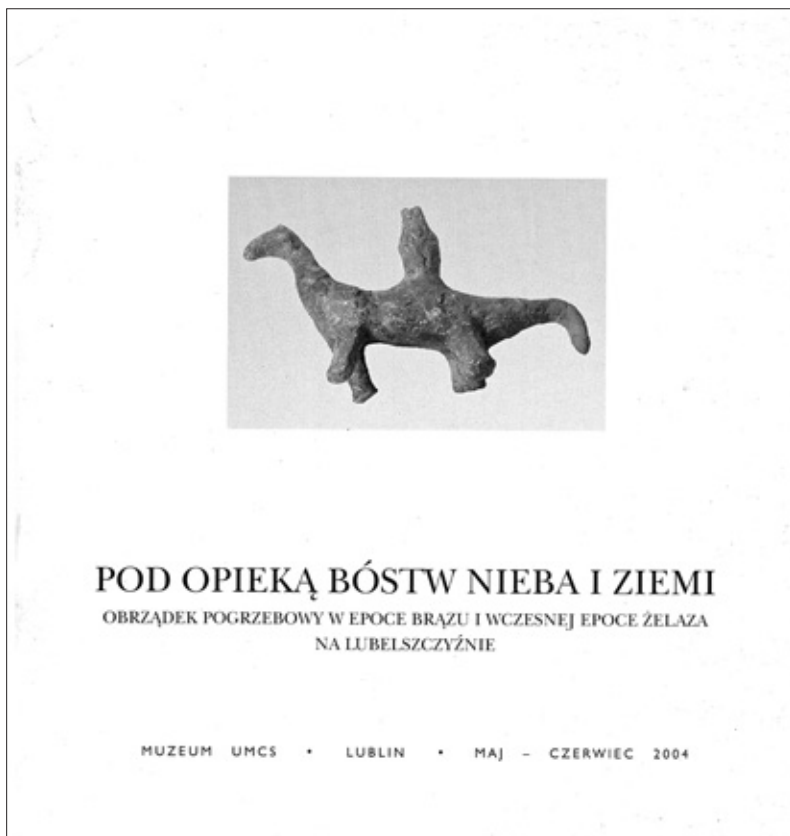
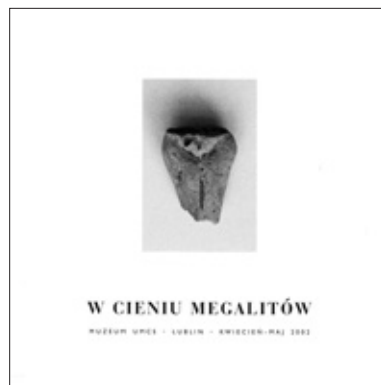
3 A tak naprawdę siedem, gdyż przyjęliśmy „gotowca” od Fundacji Alexandra von Humboldta. Pozostałe to: A. Kokowski (red.), *W cieniu megalitów, katalog wystawy pod patronatem Jego Magnificencji Rektora UMCS*, Lublin 2002; A. Kokowski (red.), *Początki chrześcijaństwa na Lubelszczyźnie, katalog wystawy pod honorowym patronatem Jego Ekscelencji Arcybiskupa prof. dr hab. Józefa Życińskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS, prof. dr hab. Mariana Harasimiuka*, Lublin 2003; E. Kłosińska, H. Taras (red.), *Pod opieką bóstw nieba i ziemi. Obrządek pogrzebowy w epoce brązu i wczesnej epoce żelaza na Lubelszczyźnie. Katalog wystawy pod honorowym patronatem Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr hab. Mariana Harasimiuka*, Lublin 2004; A. Kita, A. Kokowski (red.), *Wandalowie – lud, który odszedł w niepamięć. Katalog wystawy pod patronatem honorowym Prezydenta Lublina Andrzeja Pruszkowskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr hab. Mariana Harasimiuka*, Lublin 2005; A. Kokowski (red.), *Archeologia na drodze – drogi archeologii, szósta wystawa Instytutu Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Muzeum UMCS, pod honorowym patronatem Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Lublinie inż. Janusza Wójtowicza i Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr hab. Wiesława Andrzeja Kamińskiego*, Lublin 2006; B. Niezabitowska-Wiśniewska, *Ulów – tajemnica starożytnego Roztocza, siódma wystawa Instytutu Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Muzeum UMCS. Katalog wystawy pod honorowym patronatem Wojewody Lubelskiego Wojciecha Żukowskiego i Jego Magnificencji Rektora UMCS prof. dr hab. Wiesława Andrzeja Kamińskiego*, A. Kokowski (red.), Lublin 2007.

To co ujmowało w Nim wszystkich – czuł się zawsze co najwyżej bohaterem drugiego planu. Zawsze stał w głębokim cieniu naszych projektów, mając ku temu dwa argumenty: „Przecież bez waszego udziału by tej wystawy nie było” oraz „Może społeczność naszej uczelni w końcu dzięki wam zrozumie, że Muzeum jest ważnym jej elementem”. Przy każdym słowie *muzeum* unosił do góry palec wskazujący prawej ręki i na ułamek sekundy zawieszał głos. W jego marzeniach bowiem placówka, którą kierował, przyjmowała kształty jeżeli nie British Museum, to co najmniej Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Potem, kiedy zabrakło środków i zrozumienia dla wystaw archeologicznych, spotykaliśmy się z Jurkiem nie tylko, by wspominać stare dobre czasy, ale również by snuć plany, budować wizje... kształtować nadzieję, bo nadzieją żyliśmy niezależnie.

Jurek był nie tylko niezwykle życzliwy, uczynny i wyrozumiały dla otoczenia; był jeszcze człowiekiem niezwykle dzielnym. Wszyscy wiedzieliśmy, jak strasznie poniewierały Nim choroby i ile spadało na Niego cierpienie. A On opowiadał o tym ze spokojem, pogodnie, pogodzony z losem, wyciskał z pokiereszowanego organizmu ciągle nowe pokłady energii.

Jedno co mnie pociesza, to to, że wiem, iż za moment Jurek oprowadzi mnie jak rasowy muzealnik po świecie, do którego dotarł przede mną. A może tworzy tam właśnie swoje wymarzone Muzeum...?

Żegnaj, Jurku. Dziękujemy Ci, że byłeś.

Andrzej Kokowski

Fot. Andrzej Pelc

• Nagrodzony zespół z Zakładu Spektrometrii Mas (od lewej dr A. Wójtowicz, dr hab. A. Pelc, dr A. Trembaczewski, dr T. Pieńkos)

Zespół fizyków z Zakładu Spektrometrii Mas Instytutu Fizyki UMCS został wyróżniony główną nagrodą przez Ministra Środowiska w konkursie „Geologia 2018”. W skład nagodzonego zespołu wchodzi: dr hab. Andrzej Pelc, prof. UMCS, dr Tomasz Pieńkos, dr Andrzej Trembaczewski oraz dr Artur Wójtowicz.

rał informacje o procesach, jakim podlegała próbka, a także o warunkach, jakie panowały podczas tych przemian. Chyba nie trzeba wyjaśniać, jak ważne są to dane z punktu widzenia geologii czy hydrologii. Dane izotopowe pomagają w odnalezieniu złóż surowców mineralnych, to z tych badań dowiadujemy się o zmianach klimatycznych w historii Ziemi. Wyróżnienie izotopowe ma miejsce również w procesach biologicznych i środowiskowych – dzięki badaniom izotopowym możemy chociażby poznać zależności pokarmowe organizmów czy pochodzenie produktów spożywczych. Zastosowań badań izotopowych jest znacznie więcej...

Historia spektrometrii mas na UMCS-ie zaczyna się w zasadzie wraz z powstaniem uczelni. W roku 1948 to właśnie w Lublinie na naszym

Badania i sukcesy Zakładu Spektrometrii Mas

Celem konkursu „Geologia 2018” jest promocja innowacyjnych usług i rozwiązań, propagowanie działań zmierzających do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska oraz wspieranie rozwoju naukowego i popularyzacja wiedzy dotyczącej geologii. W konkursie nagrodzone zostały przedsięwzięcia służące rozwojowi i promocji polskiej geologii, rozwiązania naukowo-techniczne oraz fundamentalne odkrycia w tej dziedzinie. Wyróżnienie zostało przyznane naukowcom z Zakładu Spektrometrii Mas w kategorii „Przemysł, innowacje” (rozumiane jako inwestycja, usługa, produkt, technologia, analityka) za prace mające na celu udoskonalenie masowo-spektrometrycznych technik badań składu izotopowego pierwiastków w środowisku naturalnym i utworach geologicznych.

Zacznijmy od tego, co to jest spektrometria mas. Jest to technika anali-

tyczna, w której mierzy się stosunek masy do ładunku jonów powstałych z analizowanej substancji. Pozwala ona na identyfikację związków chemicznych oraz ich struktury, a także ustalenie składu pierwiastkowego i izotopowego badanej substancji. Jest to metoda mająca nieocenione zastosowania w wielu dziedzinach naszego życia, np. w medycynie, farmakologii, przemyśle, geologii, kryminalistyce itd.

Wyjaśnijmy również, co to są izotopy – to odmiany tego samego pierwiastka różniące się budową jądra – mają taką samą liczbę protonów, lecz różną liczbę neutronów. Te różnice powodują, że poszczególne izotopy tego samego pierwiastka mają inne masy. Przyczynia się to do tego, że w procesach tworzenia czy przeobrażania minerałów na Ziemi może zajść tzw. wyróżnienie izotopowe, czyli wzbogacenie lub zubożenie danego minerału w dany izotop. Skład izotopowy próbki będzie więc zawie-

Uniwersytecie zostaje zbudowany pierwszy w Polsce spektrometr mas. Głównym projektantem i konstruktorem urządzenia był prof. Włodzimierz Żuk, którego śmiało możemy uznać za ojca polskiej spektrometrii mas. W latach 70. uczeń prof. Żuka – prof. Stanisław Hałas rozpoczyna masowo-spektrometryczne badania składu izotopowego w próbkach mineralnych i środowiskowych w Pracowni Spektrometrii Mas. W późniejszych latach Pracownia przekształca się w Zakład Spektrometrii Mas kierowany przez prof. Hałasa, a po jego odejściu na emeryturę (2015 r.) przez jego ucznia – dr. hab. Andrzeja Pelca.

Od początku istnienia Pracowni oraz Zakładu Spektrometrii Mas badania izotopowe były w ognisku zainteresowań jego pracowników. Dzięki badaniom udało się udoskonalić techniki analizy izotopowej pierwiastków lekkich (S, C, N, O) w różnego typu próbkach. ▶

Kolejne przebudowy spektrometru mas doprowadziły do zwiększenia precyzji pomiarów. Równocześnie opracowywano nowe lub ulepszano istniejące metody preparatyki chemicznej próbek mające na celu poprawę powtarzalności i wydajności pomiarów. Dzięki tym pracom możliwe było prowadzenie systematycznych badań składu izotopowego pierwiastków w środowisku naturalnym i utworach geologicznych.

W Zakładzie zbudowano również aparaturę do datowania minerałów i skał na podstawie rozpadu promieniotwórczego potasu. Stosując tą metodę, przebadano wiele próbek materii ziemskiej, meteorytów i materii księżycowej (z misji Apollo 11).

W ostatnich latach dzięki zastosowaniu niekonwencjonalnej techniki generacji jonów udało się również rozpocząć analizy izotopowe chloru. Zaprojektowano i zbudowano linię preparatyki chlorometanu (to do tej substancji przekształca się jon chlorkowy z próbek wody) oraz nowy spektrometr mas. Spektrometr wyposażono w innowacyjne źródło jonów ujemnych pozwalające na bardzo wydajne formowanie jonów chloru, które później są analizowane w spektrometrze mas. Dzięki takiemu podejściu do przedmiotu badań udało się osiągnąć jedną z najlepszych precyzji pomiarowych na świecie. Zakład Spektrometrii Mas jest też jedynym ośrodkiem w Polsce, gdzie można wykonać tego typu analizy.

Ostatnio w Zakładzie uruchomiono również zbudowany od podstaw nowy spektrometr mas, który może działać w dwóch trybach pracy termoemisji jonowej (jonizacja ujemna i dodatnia) i ma służyć do badań izotopowych tlenu i siarki, a także rozpoczęto badania izotopowe litu. Trzeba tu także nadmienić, że duża część z opracowanych w Zakładzie Spektrometrii Mas rozwiązań technicznych została opatentowana.

Zakład ma także duże dokonania na polu wytworzenia i kalibracji nowych wzorców międzynarodowych do analizy izotopowej siarki, tlenu w fosforanach czy boru. Wytworzone w Zakładzie wzorce siarkowe S-1 i S-2 są rozprowadzane komercyjnie przez Międzynarodową Agencję Energii Atomowej w Wiedniu. Ostatnio wytworzono również dwa wzorce stosowane w badaniach izotopowych tlenu w fosforanach, które na cześć naszej uczelni nazwano UMCS-1 i UMCS-2. Wzorce te są używane w kilkudziesięciu laboratoriach izotopowych na całym świecie.

Inną domeną, którą zajmują się pracownicy Zakładu, to badania związane z poznawaniem procesów generacji jonów z prostych związków organicznych wykrytych w przestrzeni międzygwiazdnej i fragmentacji tych związków. Badania te mają na celu poznanie oddziaływania niskoenergetycznych elektronów emitowanych np. podczas interakcji pro-

mieniowania kosmicznego z materią z molekułami organicznymi. W takich procesach powstają zarówno rodniki, jony, jak i neutralne fragmenty cząsteczek, które mogą brać udział w kolejnych reakcjach. Dzięki tego typu badaniom próbuje się wyjaśnić zasady ewolucji chemicznej we Wszechświecie, czyli jak powstały bardziej złożone molekuły, np. aminokwasy.

Działalność naukowa Zakładu owocowała również wielowymiarową współpracą z wieloma ośrodkami naukowymi i przemysłem zarówno w kraju, jaki i za granicą. Ośrodków tych ze względu na liczbę nie sposób tu wymienić. O docenieniu zasług Zakładu na forum międzynarodowym świadczy również fakt, że obecny jego kierownik dr hab. Andrzej Pelc został wybrany w 2017 r. na prezesa European Society for Isotope Research – stowarzyszenia zrzeszającego członków z 19 krajów, głównie europejskich.

Mimo dużych możliwości badawczych, wyróżnień i podejmowania nowych wyzwań Zakład Spektrometrii Mas w ostatnim czasie znacząco ograniczył prace badawcze i komercyjne, co spowodowane jest brakami kadrowymi. Pewnym optymizmem napawa to, że w Zakładzie wykonuje swe prace dyplomowe i doktorskie grono studentów i doktorantów, więc liczymy na kolejne odkrycia i dokonania.

Andrzej Pelc

Fot. Andrzej Pelc

• Zbudowany w Zakładzie Spektrometrii Mas spektrometr do analizy izotopowej chloru

Fot. Andrzej Pelc

• mgr inż. K. Marciszuk (doktorantka) oraz dr hab. A. Pelc na tle spektrometru mas do badań izotopowych chloru

Kiedy antyk puka do drzwi

W latach 50. ubiegłego stulecia znakomity lwowski archeolog Marcján Śmiszko, wstawiony opublikowaną w 1936 r. monografią dziejów południowo-wschodniej Rzeczypospolitej w okresie rzymskim, odkrył niezwykle stanowisko – antyczną hutę szkła, datowaną na przełom III i IV w. po Chr. Jej założyciele wybrali miejsce odległe od granic Imperium Rzymskiego, nad górnym Dniestrem, w okolicach dzisiejszej miejscowości Komarów (Komariv).

Wszystko wskazuje na to, że mamy do czynienia z dziełem greckich rzemieślników, którzy w ten sposób chcieli przybliżyć chłonne, atrakcyjne rynki zbytu dla poszukiwanych w *Barbaricum*, głównie przez Gotów, atrakcyjnych wyrobów szklanych, mających wtedy nie tylko wartość złota, ale przede wszystkim świadczących o ogromnym prestiżu.

Śmiszko ogłosił rudymenarne sprawozdanie ze swoich badań, wsparte analizami chemicznymi szkielec, ale nie potrafił naukowo skonsumować genialnego odkrycia. Zaległo ono w magazynach lwowskiego oddziału Ukraińskiej Akademii Nauk, ulegając powolnej deprecjacji. A wiedza o nim z trudem przebijała się w opracowaniach naukowych.

W latach 90. ubiegłego stulecia odwiedziłem miejsce wykopalisk z lwowskim, młodym wówczas archeologiem Vasylem Ivanovskim z nadzieją poszukania szansy ponownienia wykopalisk. Niestety, skończyło się na marzeniach. Nie było przychylności kijowskiej centrali, ale również pozyskanie pieniędzy na realizację ewentualnego przedsięwzięcia jawiło się iluzorycznie. Miejscowa ludność też nie pałała entuzjazmem do idei wznowienia wykopalisk.

Trzy lata temu nad Dniestr udał się kijowski archeolog Oleg Petrauskas. Reprezentuje on średnie pokolenie badaczy czasów okresu rzymskiego, który swoimi badaniami problematyki osadnictwa gockiego na obszarach dzisiejszej Ukrainy zdobył duże uznanie w najbardziej wymagających

kręgach europejskiej archeologii. Otworzyło mu to drogę do niemieckich stypendiów, co pozwoliło z kolei na przeniesienie doświadczeń badawczych europejskiej szkoły archeologicznej na rodzimy grunt. Znany jest też jako wydawca bardzo ważnego pisma poświęconego badaniom nad dziejami Gotów, wychodzącego pod symptomatycznym tytułem „Oium” – czyli według przekazu kronikarza tego ludu Jordanesa nosi ono imię krainy, do której podążyli Goci, opuszczając na przełomie II i III w. po Chr. Pomorze.

W dn. 20–23 stycznia gościliśmy Petrauskasa w Lublinie. Przyjechał z propozycją projektu wspólnych badań antycznej huty szkła w Komarowie, ale przede wszystkim z prośbą o zaangażowanie się lubelskiej archeologii w opracowanie wyników wykopalisk Śmiszki. Nasze doświadczenie w studiowaniu takich archiwalnych źródeł jest, jak się okazuje, na Ukrainie powszechnie znane, a marzenie o osiągnięciu efektu podobnego do uzyskanego przez dr Barbarę Niezabitońską-Wiśniewską przy okazji opracowania wyników badań w Puławach-Włostowicach¹ – zupełnie zrozumiałe.

Ukraiński gość wygłosił też dwa wykłady. Pierwszy oczywiście na temat wykopalisk w Komarowie, tym bardziej interesujący, że udało mu się zidentyfikować cmentarzysko, na którym grzebano mieszkańców osady produkują-

cej szklane naczynia. Po raz pierwszy obejrzelismy też pełne spektrum tej produkcji, obejmującej wyroby „masowe” (proste formy naczyń szklanych) i najwyższej jakości produkty z wielowarstwowego, wielobarwnego szkła, zdobione szlifowanymi ornamentami.

Drugi wykład dotyczył wiedzy na temat zaskakującego nagromadzenia nad górnym Dniestrem metalowych, atrakcyjnych wyrobów rzymskich warsztatów rzemieślniczych. Zdumiewa na przykład liczba znalezionych tutaj mosiężnych kociołków i innych naczyń metalowych, a niewytłumaczalna wprost jest kolekcja ... rzymskim dyplomów oficerskich, mających postać masywnych płyt odlanych z brązu ze stosowną sentencją, oraz przedmiotów związanych z rzymską sferą religijną. Na to wszystko nakłada się jeszcze niezwykła koncentracja monet rzymskich. Wszystko wskazuje więc na to, że mamy do czynienia ze szczególną strefą zainteresowania rzymskiego, najpewniej o podłożu czysto ekonomicznym, niewykluczona jest jednak fizyczna obecność grup *imperium romanum*. Słowem: region objawił archeologiczną atrakcyjność, o jakiej nigdy nikomu się nie śniło.

Gość z Ukrainy obejrzał też wystawę o pradziejach Lubelszczyzny w Muzeum Lubelskim, przestudował tę eksponowaną w Bibliotece Głównej UMCS ilustrującą skuteczność interdyscyplinarnego projektu „Puławy-Włostowice” oraz zapoznał się z „Wioską Gotów” w Masłomęczu, zwiedzając przy okazji hrubieszowskie Muzeum. Tutaj miał wyjątkową okazję zobaczyć najnowsze odkrycie hrubieszowskich archeologów (mgr Anna Hyrczała, mgr Bartłomiej Bartecki – nasi absolwen-

¹ Porównaj: A. Kokowski, *Puławy-Włostowice – prezentacja interdyscyplinarnego projektu Instytutu Archeologii w Muzeum UMCS*, „Wiadomości Uniwersyteckie” 2018, nr 10 (249), s. 50-51. Zobacz też: B. Niezabitońska-Wiśniewska (red.), *Puławy-Włostowice – wielokulturowe stanowisko z zachodniej Lubelszczyzny. Folder popularnonaukowy promujący projekt*, Lublin 2018, 24 strony.

ci) w postaci efektownego grobu z okresu wędrówek ludów, w którym złożono jednego zmarłego na brzuchu z uniesionymi nogami, a leżącej obok kobiecie założono naszyjnik wykonany z gałązek koralu i kamieni półszlachetnych (karneolu).

Z nadzieją, że podołamy wspólnym planom, latem udam się ponownie do Komarowa, by zobaczyć najnowsze wyniki prowadzonych tam wykopaliisk.

Andrzej Kokowski

Fot. Bartosz Profil

Wynalazki naukowców z UMCS-u i KUL-u

Wynalazki naukowców UMCS-u i KUL-u znalazły zastosowanie w praktyce! Współpraca między uczelniami okazała się wielkim sukcesem!

22 stycznia 2019 r. odbyła się konferencja prasowa podsumowująca pierwszy projekt dotyczący komercjalizacji wiedzy o tak kompleksowym zakresie, skierowany do pracowników naukowych obu uczelni. W ramach projektu naukowcy otrzymali dofinansowanie na prace przedwdro-

żeniowe, w wyniku których można m.in. zaprezentować:

- bezpieczny w stosowaniu preparat dodawany do pokarmów pszczoł przeznaczony do zwalczania nosekozy pszczoł miodnych oraz probiotyk dedykowany dla pszczoł;
- ziołową pastę do zębów zawierającą biotechnologiczną mutanazę, wysoce skuteczną przeciwpróchniczo i jednocześnie niezwykle łagodną dzięki wykluczeniu drażniących substancji chemicznych;
- naturalny preparat pochodzenia roślinnego o właściwościach przeciwbakteryjnych, działający na Gronkowca złocistego;

- naturalny preparat pochodzenia roślinnego wspomagający leczenie z zastosowaniem antybiotyków, który umożliwia stosowanie niższych dawek, przez co efekty uboczne stosowania antybiotyków mogą być mniej uciążliwe;
- substancję roślinną, która może być składnikiem suplementu poprawiającego pamięć;
- prototyp urządzenia do rehabilitacji funkcji motorycznych z wykorzystaniem treningu wyobrażeniowego – IMAGERY-REH np. w celu zmniejszenia skutków udaru mózgu;
- masę woskową, która po zastąpieniu nie przywiera do powierzchni materiałów, z których wykonane są kominki zapachowe oraz inne szkło użytkowe wykorzystywane w obrocie gospodarczym (np. znicza);
- sprawdzony pod względem skuteczności program treningu ortograficznego online dla dzieci z dysfunkcjami dyslektycznymi;
- modele predykcyjne, dzięki którym można przewidzieć i zoptymalizować zużycie energii w budynkach, usprawnić proces decyzyjny związany z wyborem dostawcy i zakupami określonej wielkości energii elektrycznej;

Fot. Bartosz Profil

- aplikację mobilną wspomagającą wykonywanie zadań projekcyjnych w badaniach jakościowych, zwiększającą jakość zbieranych informacji oraz zmniejszającą czasochłonność badań;
- metaliczne kapilary rentgenowskie do zastosowania w aparaturze naukowo-badawczej.

W konferencji prasowej udział wzięli: JM Rektor UMCS prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Prorektor ds. Nauki i Współpracy Międzynarodowej UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, Prorektor ds. Nauki i Kształcenia KUL dr hab. Iwona Niewiadomska, dyrektor Centrum Transferu Wiedzy i Technologii UMCS Anna Grzegorzczak, prezes Zarządu KUL Creative sp. z o.o. Radosław Krajewski oraz zaproszeni naukowcy biorący udział w projekcie.

Celem projektu „Inkubator Innowacyjności+” było wzmocnienie

nie procesu zarządzania wynikami badań w zakresie komercjalizacji przez objęcie szczególnym wsparciem gospodarczo-użytecznych wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Realizacja programu przyczyniła się do promocji osiągnięć naukowych, zwiększenia ich wpływu na rozwój innowacyjności oraz wzmocnienia współpracy między środowiskiem naukowym a otoczeniem gospodarczym.

Projekt współfinansowany ze środków przeznaczonych na naukę w ramach projektu pozakonkursowego „Wsparcie zarządzania badaniami naukowymi i komercjalizacja wyników prac B+R w jednostkach naukowych i przedsiębiorstwach”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014–2020 (Działanie 4.4).

Wirginia Gieryng-Cieplak

Dobre praktyki w zakresie *design thinking*

Pod koniec 2018 r. zostały zakończone prace nad przygotowaniem zbioru dobrych praktyk w zakresie *design thinking* i interdyscyplinarności w szkołach wyższych w ramach realizowanego na naszej uczelni projektu DT.Uni. – *Design Thinking Approach for an Interdisciplinary University*.

W wyniku wielu miesięcy ciężkiej pracy całego międzynarodowego konsorcjum powstał pierwszy z pięciu zaplanowanych w projekcie e-boo-ków. *Best Interdisciplinarity-Enhancing Practices at Higher Education Institutions* opisuje 42 przykłady zastosowania *design thinking* i interdyscyplinarności na uczelniach. Wśród *case study* znajduje się m.in. współpraca Uniwersytetu w Amsterdamie z miejscowym muzeum w celu zwiększenia zaangażowania odbiorców, MakerMonday, czyli spotkania dla innowatorów organizowane przez Birmingham City University czy realizowany na UMCS-ie projekt Akademicka Kadra Przyszłości. W jej przygotowaniu wzięli udział pracownicy i doktoranci z naszej uczelni: prof. Agnieszka Kolasa-Nowak, dr Artur Wysocki, dr Michał Nowa-

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

kowski, mgr Krzysztof Trojnar (wszyscy z Wydziału Filozofii i Socjologii), dr Karolina Burno-Kaliszuk (Wydział Politologii), Radosław Panek (doktorant z Wydziału Humanistycznego), dr Olga Pliszczyńska i mgr Joanna Górka (Centrum Współpracy Międzynarodowej).

Celem wydania publikacji jest pokazanie jak można wdrażać *design thinking* i interdyscyplinarność w praktyce i zainspirowanie do podejmowania podobnych działań. Koordynowany przez UMCS projekt ma na celu wzmocnienie interdyscyplinarności na uczelniach, a przez to budowę otwartych i gotowych do szerokiej współpracy z otoczeniem jednostek naukowych. W ramach podejmowanych działań oferowane jest wsparcie studentów, kadry akademickiej i managerskiej szkół wyższych w rozwoju innowacyjnego i kreatywnego myślenia oraz rozwiązywania problemów przez zastosowanie *design thinking*. Projekt realizowany jest dzięki wsparciu finansowemu Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+. Szczegółowe informacje oraz publikacja dostępne są na stronie www.dtu-ni.umcs.pl.

Joanna Górka

Profesor Sylwester Czopek Honorowym Obywatелеm Miasta Rzeszowa

• Sylwester Czopek

W dniu 27 stycznia miałem zaszczyt głosić w wypełnionej po brzegi sali Filharmonii Rzeszowskiej laudację na cześć najwybitniejszego absolwenta w historii lubelskiej archeologii – prof. dr. hab. Sylwestra Czopka. Przyjmował on godność Honorowego Obywatela Miasta Rzeszowa z rąk prezydenta Tadeusza Ferenc i przewodniczącego Rady Miasta Rzeszowa Andrzeja Deca, w obecności władz województwa podkarpackiego, europosłów, posłów i senatorów tej ziemi.

D oceniono rzecz jasna przede wszystkim jego wkład w tworzenie stałych elementów organizmu miasta. Z wielu na wymienienie zasługują przynajmniej trzy, moim zdaniem najważniejsze: stworzenie Instytutu Archeologii w Uniwersytecie Rzeszowskim, przekształcenie Muzeum Okręgowego w Rzeszowie z klasycznej placówki użyteczności publicznej

w instytucję naukową i nowoczesną jego przebudowa oraz udział w tworzeniu Uniwersytetu Rzeszowskiego, gdzie pełni aktualnie funkcję rektora. Pozytywnie oceniono również swoisty monopol badań wykopaliskowych w regionie, co pozwala dzisiaj na efektywną politykę naukową, wydawniczą i budowę zaplecza dla podkarpackiej archeologii.

Źródło: Serwis Prasowy Uniwersytetu Rzeszowskiego

Sylwester Czopek studiował w UMCS-ie w latach 1977–1981. Już jako student wyróżniał się sprawnością intelektualną i ogromną pracowitością idącą w parze z ponadprzeciętnym zaangażowaniem w studia. Na drugim roku kierował samodzielnie pracami wykopaliskowymi, a odkrycia zupełnie nieznanymi polskiej archeologii znalazł opublikował na trzecim roku studiów¹, powodując absolutny wstrząs w wiedzy o pradziejach środkowej Europy w czasach przed narodzeniem Chrystusa. Zaproponował wtedy definicję nowego zjawiska kulturowego – grupy czerniczyńskiej, ale „dorosła” archeologia potrzebowała 10 lat, by oswoić się z tym „juniorskim” odkryciem i kryjącymi się w jego cieniu – jak się miało okazać – Bastarnami. Nawet mój osobisty sukces zawodowy, jakim są wyniki wykopalisk na gockim cmentarzysku w Masłomęczu, jest również zasługą Czopka, który w reakcji na moje zniechęcenie bezowocnymi, wielomiesięcznymi poszukiwaniami wymógł na mnie zgodę „ostatniej próby” i... odkrył pierwsze gockie groby. Był wtedy studentem drugiego roku...

Znakomita praca magisterska doczekała się nie tylko nagrody Polskiej Akademii Nauk, ale została też opublikowana w najważniejszym w tamtym czasie piśmie „Archeologia Polski”².

I tutaj nastąpiło coś nieoczekiwane. Arcyzdolny magister nie znalazł zatrudnienia w ówczesnym Zakładzie Archeologii UMCS. Koła ratunkowe dla swojej kariery zawodowej musiał szukać w Rzeszowie, gdzie zaproponowano mu pracę „szeregowego” muzealnika. Był to jedyny moment, w którym (zrozpaczony niekorzystnym rozstrzygnięciem, burzącym wspólne naukowe plany) zwątpiłem w przyszłość naszego znakomitego absolwenta. Cóż...40 lat temu Rzeszów postrze-

gany był jako intelektualny zaścianek naszego kraju, a tamtejsza archeologia była w pełnym tego słowa znaczeniu regionalną.

Wbrew obawom kariera Czopka potoczyła się znakomicie: doktorat obroniony w Polskiej Akademii Nauk, habilitacja i wnioski o tytuł profesorski w Uniwersytecie Jagiellońskim. W międzyczasie został dyrektorem Muzeum Okręgowego, potem również dyrektorem Instytutu Archeologii, dziekanem i w końcu rektorem Uniwersytetu Rzeszowskiego, który stał się naturalnym konkurentem dla akademickiego Lublina.

Obowiązki administracyjne nie przeszkodziły mu w realizacji badań naukowych. Świadczy o tym lista 250 publikacji, w tym 16 książek. Dowodem wysokiej oceny kompetencji naukowych jest chociażby wybór w 2016 r. na stałego członka-korespondenta Polskiej Akademii Umiejętności, a kryteria dla takiego wyboru są przecież wyśrubowane.

Istnieje powiedzenie, że archeolog dokonuje jednego życiowego odkrycia. Jeden raz los obdarza go tym szczęściem i przywilejem. W przypadku Czopka oznaczałoby to, że miało to miejsce bardzo wcześnie i należałoby spodziewać się po prostu odstawienia przysłowiowej łopatki do kąta. Nic z tego! Dokonał w międzyczasie wielu kolejnych odkryć o kapitalnym znaczeniu dla wiedzy o starożytności, identyfikując na przykład najstarsze znaleziska ceramiki wykonanej na kole garncarskim w tej części Europy czy zmieniając wyobrażenie o roli i znaczeniu zjawiska kulturowego do niedawna definiowanego jako grupa tarnobrzeska kultury łużyckiej z przyklejoną przez studentów łatką „naukowej nudy”. Dzisiaj tarnobrzeska kultura łużycka opisuje dynamiczne zjawisko z epoki brązu i początków epoki żelaza rozwijające się pod silnymi wpływa-

mi m.in. ze strony Scytów. Ostatnie, głośne w mediach jego odkrycie to pierwsza w Polsce enklawa osadnictwa scytyjskiego w postaci relikwów grodziska zlokalizowanego w Chotyńcu koło Radymna. I jakby wadze tego odkrycia czegoś brakowało, okraszono je znalezieniem pierwszej na ziemiach polskich greckiej amfory na wino z VII/VI w. przed Chr. Archeologiczny świat wstrzymał oddech!

Prof. Czopek to również znakomity organizator nauki. Jego pomysłem są coroczne konferencje sprawozdawcze dla obszaru południowo-wschodniej Polski (wzorowane na lubelskich dorocznych sprawozdaniach z badań wykopaliskowych w Polsce środkowo-wschodniej organizowanych przez UMCS), które od 1992 r. mają wymiar sympozjum polsko-słowacko-ukraińskiego. Zorganizował kilka konferencji problemowych, w tym jedną wspólnie z ówczesną Katedrą Archeologii UMCS, zwieńczoną bardzo ważną, ciągle będącą w obiegu naukowym monografią³. Innym znaczącym osiągnięciem jest stworzenie z regionalnego rocznika „Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego” zyskującego prestiż pisma ponadregionalnego, liczącego dzisiaj 38 opasłych tomów.

Nie sposób wymieniść wszystkich dokonań, które złożyły się na wymienione w tytule wyróżnienie. Z jego laureatem związane są jednak takie cechy, jak: konsekwencja – realizm – pragmatyzm – spryt – rzetelność – uczciwość – wzorzec etyki zawodowej i społecznej. Celowo pisane z myślnikami, gdyż w tym przypadku są po prostu nierozdzielne i niewymienne.

To wszystko oznacza, iż możemy być dumni z naszego absolwenta, chociaż дума ta jest okraszona gorzkim żalem, że nie potrafiliśmy zagospodarować takiego potencjału na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Prof. dr hab. Sylwester Czopek ma jeszcze jedną rzadką cechę – nie przyjmuje nagród dla zamknięcia etapów życia. Traktuje je po prostu jako zobowiązania do dalszej pracy.

Andrzej Kokowski

1 S. Czopek, *Problem kultury zarubinieckiej na Lubelszczyźnie*, „Problemy Studenckiego Ruchu Naukowego” 1981, z. 2, s. 40–44.

2 S. Czopek, *Problematyka badawcza południowo-wschodniej strefy kultury pomorskiej*, „Archeologia Polski” 1985, t. XXX, s. 367–410.

3 S. Czopek, A. Kokowski (red.), *Na granicach antycznego świata. Sytuacja kulturowa w południowo-wschodniej Polsce i regionach sąsiednich w młodszym okresie przedrzymskim i w okresie rzymskim*, Rzeszów 1999.

Konferencja naukowa AI Translatica pt. *Problemy współczesnej rzeczywistości translacyjnej i nauki o translacji*

• Uczestnicy konferencji w Sali Obrad Wydziału Humanistycznego

Fot. Katarzyna Jaroszek

7 grudnia 2018 r. w naszej Alma Mater odbyła się kolejna konferencja naukowa zorganizowana przez Zakład Lingwistyki Stosowanej i była ona już czwartym spotkaniem z cyklu *Applied Linguistics (AL)*. Pierwsza konferencja z tej serii, poświęcona zagadnieniom fonetycznym w języku, odbyła się 27 maja 2017 r., druga, poruszająca zagadnienie wieloznaczności, 21 października 2017 r., trzecia, dotycząca dydaktyki, miała miejsce 17 maja 2018 r.¹

Temat omawianej konferencji – precyzyjnie dookreślony przez pana prof. Jerzego Żmudzkiego – zawierał w sobie zarówno elementy praktyczne, jak i teoretyczne – dotyczył nie tylko translacji, ale też nauki o translacji. Dzięki takiemu ujęciu konferencja mogła zebrać w jednym miejscu zarówno praktyków tłumaczy, jak i ekspertów w zakresie teorii tłumaczenia i przekładu. Zaproszenie na konferencję przyjęli również dydaktycy translacji, językoznawcy, literaturoznawcy, kulturoznawcy i komunikolodzy. Ta rozpiętość naukowa widoczna była w prezentowanych referatach.

Pierwsze wykłady swą treścią nawiązały do takich zagadnień, jak zadania badawcze translatoryki, problem translacyjny w rzeczywistości translodydaktycznej, wymiar kulturowy w przekładach tekstów użytkowych oraz aktualny stan nauki o translacji. Wymienione zagadnienia zaprezentowane zostały przez zaproszonych gości, wybitnych specjalistów: prof. Sambora Gruczę z Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Annę Małgorzewicz z Zakładu Translatoryki i Glottodydaktyki Uniwersytetu Wrocławskiego oraz prof. Romana Lewickiego i prof. Jerzego Żmudz-

.....
¹ Sprawozdania z wymienionych konferencji zamieszczaliśmy na łamach „Wiadomości Uniwersyteckich”.

• Prof. dr hab. Jerzy Żmudzki, Zakład Lingwistyki Stosowanej UMCS

• Prof. dr hab. Anna Małgorzewicz, Uniwersytet Wrocławski

kiego z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Referaty przybyłych uczestników z polskich uczelni (Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Warszawskiego, KUL-u i UMCS-u) związane były z takimi aspektami przewodniej myśli konferencji, jak: tłumaczenia w tekstach filmowych, literackich, specjalistycznych (medycznych, kulinarnych, prawnych, naukowych), wykorzystanie ćwiczeń translacyjnych w glottodydaktyce, kształcenie tłumacza symultanicznego i rozwój kompetencji translacyjnej u początkujących tłumaczy oraz aspekty teologiczne i filozoficzne przekładu, a konkretnie tłumaczenie tego, co nieprzetłumaczal-

ne, oraz zagadnienie przekładu jako bytu intencjonalnego.

Podczas tej jednodniowej konferencji, którą uroczystie otworzyła prodziekan Wydziału Humanistycznego dr hab. prof. UMCS Irmina Wawrzyczek wygłoszono 25 referatów. Jak przystało na konferencję prawdziwie translacyjną nawiązywały one swą treścią do wielu różnych języków europejskich, a mianowicie rosyjskiego, polskiego, portugalskiego, angielskiego, niemieckiego, holenderskiego i bułgarskiego, a także pozaeuropejskich – tamilskiego i japońskiego. Wygłoszono je i przedyskutowano w dwóch sekcjach: polsko- i angielskojęzycznej. Warto wspomnieć, że słuchacze znajdujący się w sekcji angielskiej mieli możliwość wysłuchania tych referatów w języku polskim w symultanicznym tłumaczeniu studentów kierunków lingwistyki stosowanej i translacji konferencyjnej UMCS, dla których była to doskonała okazja do treningu umiejętności zdobywanych podczas zajęć konwersatoryjnych.

Formalnego zamknięcia konferencji dokonała dr Jolanta Knieja, która podziękowała wszystkim obecnym za udział w obradach, za nowe inspiracje i zaprosiła na wspólny posiłek, podczas którego uczestnicy mogli kontynuować dyskusje konferencyjne. W rzeczy samej rozprawiano przy stole o sprawach niebagatelnych, jak na przykład o subiektywności i obiektywności istnienia tego, co nazywamy znaczeniem.

Organizatorzy – pracownicy Zakładu Lingwistyki Stosowanej, czy-

li dr Jolanta Knieja oraz dr Marcin Mizak – bardzo dziękują wszystkim za przybycie i uczestnictwo w konferencji. Podziękowania kierują też do Komitetu Naukowego Konferencji, mgr Katarzyny Brzyskiej, która zajęła się oprawą graficzną konferencji, studentów lingwistyki stosowanej za pomoc przy obsłudze konferencji oraz do opiekunów studentów-tłumaczy.

Wydaje nam się, że konferencję można uznać za udaną. Jedną z naszych znakomitych prelegentek, dziękując za „świetnie zorganizowaną konferencję”, nadmieniała, iż stworzyliśmy naukowe spotkanie, podczas którego poruszone zostały bardzo ważne, zwłaszcza dla współczesnej polskiej translatoryki, zagadnienia. Cieszymy się, że praca Zakładu Lingwistyki Stosowanej zostaje doceniana i że pozostawia dobre wrażenie. Te słowa podziękowania to dla nas wielka motywacja i zachęta do dalszej, jeszcze lepszej pracy.

Marcin Mizak

• Prof. dr hab. Roman Lewicki, UMCS

• Prof. dr hab. Sambor Gurcza, Wydział Lingwistyki Stosowanej UW

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa Władcy Małego Ekranu

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod hasłem: „Władcy małego ekranu” została zorganizowana przez Studenckie Koło Dziennikarskie przy Zakładzie Dziennikarstwa Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz „Polformance” Magazyn Studentów Wydziału Politologii UMCS. Konferencja odbyła się 31 stycznia 2019 na Wydziale Politologii w Lublinie.

Wydarzeniu wzięło udział ponad 60 uczestników; w obradach uczestniczyli reprezentanci 12 ośrodków akademickich. W konferencji brali udział przedstawiciele Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Łódzkiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Opolskiego.

Patronami medialnymi konferencji były: Radio Centrum, *Charaktery* portal psychologiczny oraz Polskie Radio Lublin.

Organizatorzy do udziału w konferencji zapraszali nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów oraz pasjonatów proponowanej tematyki.

Celem konferencji było podjęcie tematyki związanej z aktualnymi trendami oraz badaniami związanymi z takimi zagadnieniami, jak: relacja serial – odbiorcy, fani, użytkownicy; protagonista i antagonistą w serialu; seriale inspirowane innymi tekstami kultury; poprawność historyczna w serialach kostiumowych; serial jako gatunek; tabu w serialach; polityka w serialach; seriale jakościowe; motywy baśniowe, bajkowe i fantastyczne w serialach; interseksualność w serialach; seriale

internetowe; platformy streamingowe; fanfiction, fanart jako przejawy kreatywności fanów; fandomy seriali jako zbiorowości odbiorcze; rola serialu w życiu społecznym; kampanie promocyjne seriali; muzyka w serialach; zjawisko *binge watching* i wiele innych. Konferencja została podzielona na 10 paneli. Wygłoszono 48 referatów.

Sesja I: Rola i znaczenie seriali w różnych sferach życia społecznego. W trakcie tej sesji zaprezentowano 6 wystąpień. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Joanna Kata, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Rola rodziny w serialach telewizyjnych*; Sylwia Zubrzycka, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Praktyczny wymiar pracy asystenta rodziny na przykładzie serialu „Głęboka woda”*; mgr Michał Mikulski, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, *Rola wybranego serialu animowanego w rozwoju wiedzy dzieci w wieku przedszkolnym*; Agnieszka Leś i Aleksandra Kiełtyka, Uniwersytet Rzeszowski, *Rola seriali w życiu społecznym - kształtowanie ludzkiej wyobraźni*; Ewelina Tyburska i Izabela Szałas, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Serial telewizyjny i jego bohaterowie w przestrzeni edukacyjnej oraz* Karolina Przewoźnik, Uniwersytet Rzeszowski, *Rola serialu w życiu społecznym*.

Sesja II: W trakcie tej sesji zaprezentowano 6 wystąpień. Prelegentami w tej części konferencji byli: Magdalena Lubaś, Uniwersytet Marii

Curie-Skłodowskiej, *Znaczenie lokowania produktu w programach telewizyjnych*; Józef Poznar, Uniwersytet Wrocławski, *Tyle samo gwiazd ile warstw. Dlaczego na przełomie stulecia w polskich serialach obsadzano celebrytów? Na przykładzie „Klanu, Złotopolskich”, „Rodziny zastępczej” oraz innych*; Aleksandra Gwiazdowska, Natalia Grudniewska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Wpływ seriali paradokmalnych na polskie społeczeństwo*; Sandra Palar, Uniwersytet Rzeszowski, *Wpływ abstrakcyjnych seriali na społeczeństwo*; Patrycja Oleś, Uniwersytet Rzeszowski, *Oddziaływanie seriali detektywistycznych na odbiorców*; Piotr Jackiewicz i Oliwier Grzewaczewski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Relacja pomiędzy serialem telewizyjnym a odbiorcą – oddziaływanie i życie społeczne*.

Sesja III: Polityka w serialu. W trakcie tej sesji zaprezentowano 7 wystąpień. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Wojciech Mincewicz, Uniwersytet Warszawski, *Przejawy polityki historycznej w serialach z czasów PRL*; mgr Dominik Boratyn i Angelika Pokładek, Uniwersytet Rzeszowski, *„Gra o tron” czyli historia i polityka ukryta w serialu*; mgr Krzysztof Marcinkiewicz, Uniwersytet Jagielloński, *Obraz monarchii brytyjskiej w serialu „The Crown” a narzędzia marketingu politycznego*; Viktoria Hudy, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Gdy fikcja staje się rzeczywistością (na podstawie ukraińskiego serialu „Sługa narodu”)*; Kinga Kula i Dominika Mazur, Uniwersytet Rzeszowski, *Polityka we współczesnych serialach*; Hanna Sokolska, Uniwersytet Warszawski, *Kampania Pana Peanuttera z serialu „Bojack Horseman” jako satyra polityczna*; Aleksandra Wójtowicz, Uniwersytet Warszawski, *Serial jako wyraz obywatelskiego nieposłuszeństwa - przykład La Casa De Papel*.

Sesja IV: „Czarne lustro” – interakcyjność bliska czy daleka przyszłość

seriali? W trakcie tej sesji zaprezentowano 4 wystąpienia. Prelegentami w tej części konferencji byli: Aleksandra Siemieniuk, Uniwersytet Warszawski, *Pierwszy interaktywny film „Black Mirrors: Bandersnatch” – podgatunek czy zupełnie nowa jakość?*; Michalina Skrzypek, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, *Wybory fabularne i wewnątrzserialowe nawiązania – „Czarne lustro – Bandersnatch”*; Katarzyna Czarnota i Katarzyna Cyrkun, Uniwersytet Rzeszowski, *Wizja nowoczesnych technologii w przyszłości i ich wpływ na społeczeństwo, na przykładzie serialu „Czarne Lustro”*; Kamil Wroński, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Czy serial zastąpi film?*

Sesja V: Muzyka w serialu. W trakcie tej sesji zaprezentowano 3 wystąpienia. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Jarosław Ważny, Uniwersytet Warszawski, *Kult „W Labiryntach”, czyli jak piosenki grupy Kult trafiły do serialu Pawła Karpińskiego*; mgr Krystian Nowak, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Muzyka znana, zapomniana? Seriale jako szansa na „drugie życie” utworów w kulturze*; Janusz Linowski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Muzyka w serialach – jako przekaźnik emocji i charakteru postaci, czy też niezbędny element każdej dobrej produkcji?*

Sesja VI: W trakcie tej sesji zaprezentowano 4 wystąpienia. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Marlena Stradomska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Tabu w serialach – samobójstwo – perspektywa suicydologiczna*; mgr Paweł Sadowski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, *Miasteczko Twin Peaks – relacje między tabu, poczuciem winy, wstydem i kreatywnością*; mgr Agnieszka Sowa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Przemoc seksualna w serialach. Okrucieństwo (nie) do przyjęcia?*; Anna Marek, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Serialowy portret problemów społecznych na przykładzie serialu „Brooklyn Nine-Nine”*.

Sesja VII: Kulturalny, społeczny i etyczny wymiar seriali. W trakcie

tej sesji zaprezentowano 3 wystąpienia. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Agata Kopro-wicz, Uniwersytet Warszawski, *Kultura terapeutyczna a „Hannibal” Bryana Fullera*; Maria Podlowska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Seriale jako źródło kultury. Aspekty społeczne, etyczne i prawne*; Maria Ćwir, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Soap-law serial a rzeczywistość*

Sesja VIII: Seriale i ich fani. W trakcie tej sesji zaprezentowano 7 wystąpień. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Martyna Podolska, Katolicki Uniwersytet Lubelski, *Opracowanie cudzego utworu w zakresie eksploatacji postaci fikcyjnej z serialu*; mgr Martyna Szczepaniak, Uniwersytet Jagielloński, *Niespełnione marzenia – fenomen Superwholocka*; mgr Paulina Maria Adamczyk, Uniwersytet Łódzki, *Za serialowymi kratami „Wentworth” – socjologiczna autoetnografia instant*; lic. Kacper Krzeczewski, Uniwersytet Łódzki, *Sposób budowania więzi z odbiorcami na przykładzie serialu „Ultraviolet”*; Anna Łojek, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Fanfiction jako przejaw twórczości fanowskiej*; Karolina Więcek i Katarzyna Walaszek, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Żli bohaterowie wzorcem dla fanów na przykładzie serialu Narcos*; Dawid Kobyłański, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Kreatywność literacka w środowiskach fanowskich na przykładzie recepcji uniwersum Potterowskiego*.

Sesja IX: W trakcie tej sesji zaprezentowano 3 wystąpienia. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Agnieszka Kamińska, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Wizerunki kobiet w serialowych ekranizacjach prozy Stephena Kinga*; Jędrzej Biegański, Uniwersytet Warszawski, *Kobieta jako infrastruktura. Performowanie i pertraktowanie płci w serialu „Miodowe lata”*; Jakub Romaneczko, Katolicki Uniwersytet

Lubelski, *Stereotypizacja psychologiczna w serialach na przykładzie stereotypu gracza*.

Sesja X: Rettelting – baśnie opowiedziane na nowo w serialu. W trakcie tej sesji zaprezentowano 5 wystąpień. Prelegentami w tej części konferencji byli: mgr Karina Antczak, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, *Dawno, dawno temu. Motywy baśniowe w telewizji na podstawie serialu „Tell me a Story”*; mgr Grzegorz Zyzik, Uniwersytet Opolski, *Gra odcinkowa a problem poznania w „The Walking Dead: A Telltale Games Series”. W stronę antropologii interpretacyjnej*; Alicja Kulawiak, Uniwersytet Warszawski, *Komizm, fantastyka, absurd, tragizm – groteska na przykładzie czeskiego serialu „Trpaslík”*; lic. Wojciech Bryk, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Retelling baśni we współczesnej popkulturze na przykładzie serialu „Grimm”*; lic. Wojciech Bryk, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, *Funkcje intertekstualności we współczesnych serialach*.

W panelu VII za najlepsze wystąpienie w sesji nagrodzona została doktorantka Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, pracownik w Zakładzie Psychologii Ogólnej UMCS, Instytut Psychologii UMCS – mgr Marlena Stradomska – z tematem dotyczącym kwestii samobójczych w amerykańskich serialach młodzieżowych.

Konferencja była pierwszą edycją z cyklu konferencji organizowanych na Wydziale Politologii UMCS. Konferencja była też okazją do wzajemnych inspiracji i spotkań profesjonalistów z obszaru różnych dziedzin i dyscyplin, głównie dziennikarstwa, medioznawstwa, przedstawicieli nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, psychologii, pedagogiki, filozofii oraz socjologii. Konferencja tworzyła również platformę integracji środowiska: kadry akademickiej, doktorantów i studentów.

mgr Marlena Stradomska¹

.....
¹ Marlena Stradomska, magister psychologii, doktorantka na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS oraz Wydziale Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie.

Fantastyczne spotkanie

Jeśli wrzucić próbnych pięć stron twórczości Jakuba Nowaka do programu, o którym autor opowiadał na spotkaniu w Domu Słów 24 stycznia br., programu, który analizuje styl, odkrywa inspirację i tajniki pisarza, to ten zawiesiłby się chyba z wrażenia.

Proza Jakuba Nowaka, zebrana w zbiór opowiadań *Amnezjak*, to publikacja wyjątkowa. Oto przed sobą mamy książkę z gatunku science-fiction. Dziewięć opowiadań, które powstawały na przestrzeni 7 lat. Dla tych, którzy znają twórczość autora jest to kolekcjonerskie, oprawione wydanie jego historii, które wcześniej przeczytać było można w czasopiśmie czy tematycznych antologiach (np. tej o Stanisławie Lemie). Dla tych zaś, którzy jej nie znali, może być to szok poznawczy.

Te dziewięć opowieści trudno jest zebrać w jeden tekst, ponieważ każda z nich mogłaby być oddzielną mikropowieścią. To gęste fabuły z osobnymi światami. Jakub Nowak zabiera w tematyczną i warsztatową podróż. Od wizji w której zespół *The Doors*, w świecie kreowanym przez autora wywodzący się z Polski, gra koncert w Lublinie po wizję wojny Słowiańskich Bóstw i Awatarów. A każda

z tych historii to język, styl i budowa dopasowana specjalnie do niej.

Na spotkaniu poruszyliśmy jeszcze inne wątki. Autor mówił o roli, jaką pełni fantastyka, która zawsze była w jakiś sposób ostrzeżeniem, próbą skierowania wzroku na przyszłość, do jakiej możemy dążyć. Wspominał o dokładności, z jaką pisze, i o świadomości, że aby zabrać czytelnikowi jego czas, trzeba naprawdę być pewnym tego, co ma się do powiedzenia, a także o problemach komu-

nikacyjnych, zaletach i wadach mediów społecznościowych.

Nie chcę zdradzać wszystkiego, ponieważ tych, którzy chcieliby „nadrobić” nieobecność na spotkaniu, zapraszam już niedługo na kanał YouTube Domu Słów, gdzie będzie można zobaczyć nagranie z tamtego dnia.

Jakuba Nowaka poznałem jako student dziennikarstwa na Wydziale Politologii UMCS. Nie miałem pojęcia, że mój wykładowca jest pisarzem, do tego tak wszechstronnym, ale był na

pewno jednym z tych, którzy inspirowali i zachęcali studentów do dalszych działań. Cieszę się, że chociaż po części udało mi się posłuchać jego rad i po latach mogliśmy, wraz z współprowadzącym Krzysztofem Pyterem, spotkać się z Jakubem na organizowanym przeze mnie cyklu literackim Domu Słów „W Stronę”. W końcu, jakby nie patrzeć, miejsce, w którym jestem, jest po części zasługą jego i pozostałych moich nauczycieli.

Maciej Tuora

Państwowe egzaminy certyfikacyjne cieszą się coraz większym zainteresowaniem wśród osób, które chcą uzyskać poświadczenie swojej znajomości języka polskiego jako obcego.

Szkolenia dla egzaminatorów w CJKP

Państwową Komisję ds. Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego.

Ze względu na stale rosnącą liczbę zgłoszeń osób wyrażających chęć przystąpienia do egzaminu CJKP zorganizowało cykl szkoleń dla egzaminatorów współpracujących z tą jednostką. W styczniu odbyły się dwie edycje spotkań, w lutym planowana jest też kolejna. Celem szkoleń jest przede wszystkim doskonalenie umiejętności osób uprawnionych do sprawowania funkcji egzaminatora, zwłaszcza w zakresie sprawdzania

prac pisemnych. W trakcie szkoleń uczestnicy ćwiczyli rozpoznawanie i klasyfikowanie błędów, właściwy ich opis oraz ocenianie prac z uwzględnieniem standardów wymagań dla określonych poziomów biegłości językowej.

Najbliższy egzamin certyfikacyjny z języka polskiego jako obcego odbędzie się 9–10 marca 2019 r. Ze złożonych już deklaracji wynika, że będzie to rekordowa sesja pod względem liczby chętnych. Swoją udział zgłosiło bowiem blisko 130 osób.

Katarzyna Sobstyl

Fot. Włodzisław Kostko

Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS ma duże doświadczenie w organizowaniu takich sesji, ponieważ pracownicy tej jednostki od kilkunastu lat są zaangażowani w różnorodne działania ogólnopolskiego zespołu specjalistów zajmujących się systemem certyfikacji języka polskiego jako obcego. Ponadto od 2016 r. UMCS posiada uprawnienia do organizowania takich egzaminów, które odbywają się na naszej uczelni regularnie, zgodnie z kalendarzem ustalonym przez

Fot. Włodzisław Kostko

Posiedzenie Komitetu NOiZ PAN na WE UMCS

15 stycznia br. na Wydziale Ekonomicznym UMCS odbyło się Posiedzenie Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN. Wydarzenie objął Honorowym Patronatem Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk.

Po części niejawnego spotkania, w której uczestniczyli wyłącznie PT Członkowie Komitetu NOiZ PAN, odbyło się seminarium naukowe pt. *Wyzwania dla dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości*

w perspektywie zmian wprowadzonych Ustawą o szkolnictwie wyższym w 2018 r. oraz konieczności współpracy z otoczeniem biznesowym i administracyjnym. Zaproszenie do udziału w seminarium przyjęła zarówno JM

Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski, jak też Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk i Dyrektor Biura Obsługi Inwestora UM Lublin dr Mariusz Sagan. Do udziału w spotkaniu zaproszono także profesorów WE UMCS oraz innych wydziałów kształcących na kierunku zarządzanie w pozostałych lubelskich uczelniach.

Podczas spotkania przedstawiono wyzwania stojące przed naukami o zarządzaniu i jakości, w tym w szczególności w zakresie współpracy między nauką, biznesem oraz otoczeniem administracyjnym. Uczestnicy spotkania przedstawili swoje doświadczenia oraz wyrazili nadzieję na kontynuację tego typu współpracy na poziomie lokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym.

dr Monika Jakubiak

Rynek nieruchomości. Aspekty prawne i ekonomiczne pod takim tytułem odbyła się w dn. 6–7 grudnia 2018 r. ogólnopolska konferencja naukowa. Adresowana jest ona, jak co roku, do naukowców, studentów i praktyków zajmujących się szeroko rozumianą problematyką rynku nieruchomości. Wśród gości konferencji są także przedstawiciele władz samorządowych, urzędu statystycznego, deweloperów, biur nieruchomości, spółdzielni mieszkaniowych.

Konferencja naukowa Rynek nieruchomości. Aspekty prawne i ekonomiczne

To już czwarta konferencja dotycząca rynku nieruchomości zorganizowana przez Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Wydział Ekonomiczny i Oddział Okręgowy Narodowego Banku Polskiego w Lublinie. W obradach wzięli naukowcy z kilku uczelni w Polsce m.in. z Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Warmińsko-Mazur-

skiego w Olsztynie oraz Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Politechniki Lubelskiej i Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Podczas dwóch dni konferencyjnych zostało wygłoszonych 18 referatów w czterech sesjach tematycznych: prawnej, ekonomicznej, przestrzennej i praktycznej. Pierwszy dzień konferencji zakończył panel dyskusyjny poświęcony wyzwaniom, przed jakimi stanęli uczestnicy rynku nieruchomości w kontekście zachodzących na nim zmian (np. lex deweloper). W panelu wzięli udział: prof. Elżbieta Bukalska (Wydział Ekonomiczny UMCS), dr Jacek Furga (Centrum AMRON), Dariusz Brzozowski (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego), Magdalena Olszewicz-Wątorska (Pracownia Architektury 3+), Sylwester Bogacki (Interbud-Lublin S.A.), Mag-

dalena Bodys (HLB), mec. Karol Dołęzka. Dyskusję prowadził prof. Marian Harasimiuk.

Drugi dzień konferencji z sesją przestrzenną oraz praktyczną wzbudził również duże zainteresowanie uczestników, którzy chętnie włączyli się w dyskusję po referatach, w szczególności po sesji praktycznej.

Konferencja daje unikalną możliwość konfrontacji różnych punktów widzenia i ścierania się poglądów na skomplikowane zagadnienia. Zawsze stwarza ona forum do dyskusji nad bieżącymi problemami i kierunkami, w jakich podąża polityka mieszkaniowa, urbanistyka, gospodarka przestrzenna i rynek nieruchomości. Jest cennym wkładem lubelskiego środowiska naukowego w rozwój badań nad tą problematyką.

dr Ilona Skibińska-Fabrowska

Sesja czy depresja?

Nie od dziś wiadomo, że czas przed sesją zaliczeniowo-egzaminacyjną jest trudny dla studentów. Nadmiar nauki zwykle powoduje ogólne rozdrażnienie, złe samopoczucie i brak chęci do życia. My jednak powiedzieliśmy temu stanowcze NIE i ani na chwilę nie zwolniliśmy tempa naszego działania

Student czyta dzieciom

Zainspirowani dewizą „Szczęście to jedyna rzecz, która się mnoży, jeśli się ją dzieli” wyszliśmy poza mury naszego Uniwersytetu i zanieśliśmy odrobinę szczęścia do Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Lublinie. 11 stycznia na Oddziale Hematologii, Onkologii i Transplantologii Dziecięcej czytaliśmy dzieciom bajki, zagraliśmy w quiz i rozdaliśmy nagrody. Maluchom największą frajdę sprawiły uśmiechnięte naklejki, gry planszowe, ale też nasza obecność. A dla nas? Dla nas najlepszą nagrodą była radość i możliwość pomocy dzieciakom, które na co dzień zmagają się z przeciwnościami losu. Cho-

ciaż na chwilę mogliśmy im dać siebie i na pewno jeszcze tam wrócimy.

Forum Uniwersytetów Polskich

W dn. 11–13 stycznia odbył się zjazd Forum Uniwersytetów Polskich w Białymstoku. W trakcie posiedzenia sprawozdawczo-wyborczego delegaci samorządów studenckich z uniwersytetów polskich wybrali władze statutowe na kadencję 2019–2020. Podczas zjazdu zrealizowane zostały również liczne szkolenia dla samorządowców, a naszą Alma Mater reprezentowała Oktawia Banach. Ponadto 25 stycznia decyzją Rady Wykonawczej Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej Przewodniczący Samorządu Studentów UMCS Maciej Bień został Pełnomocnikiem Parlamentu Studentów RP ds. monitorowania wdrażania ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Powrót szybkich randek

W tym roku ponownie daliśmy szansę, by zgodne ciała i chętne serca mogły się spotkać, a wszystko za sprawą powrotu szybkich randek na UMCS. 15 stycznia w Chatce Żaka odbyła się druga edycja *Łowów drugiej połowy*. Wierzymy, że dzięki naszej inicjatywie te pary, których serca wystukały wspólny rytm, razem spędzą zbliżające się Święto Zakochanych.

Nowy rok, nowi my

16 stycznia w DS „Femina” odbyło się spotkanie rekrutacyjne, podczas którego ponad 50 osób oficjalnie zostało członkami Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS. Nowi samorządowcy wypełnili wówczas ankiety, dzięki którym zostali przydzieleni do komisji najbardziej odpowiadających ich zainteresowaniom. W tym roku najpopularniejsze okazały się Komisja Promocji i Marketingu, Komisja Kultury oraz Komisja Sportu. Niebanalne spojrzenie, świeże pomysły i ogromny zapał tych ludzi już wkrótce przyniosą nam całkiem nowe projekty.

foto: Marcin Wiechlik: Zakaz Zdjęciowania

• Weź się wyluzuj

Ucieczka przed sesją

Projekty, zaliczenia, egzaminy... Ale jak nie dać się zwariować przed sesją? My znaleźliśmy na to odpowiedź. Jaką? Muzykoterapię, warsztaty taneczne oraz zajęcia z podstaw jogi. Do tego metry folii bąbelkowej, kolorowanki antystresowe i najlepsze planszówki, a to wszystko 22 stycznia podczas kolejnej edycji *Weź się wyluzuj*. Tego dnia zorganizowaliśmy też Studenckie Maratony Filmowe, podczas których nie zabrakło superbohaterów, ich siły i ogromnej odwagi. Ale to nie wszystko! Już następnego dnia razem z Masters Bowling & Billard w Tarasach Zamkowych oraz Samorządem Studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS przygotowaliśmy Wielki Turniej w Kręgle.

Żeby czuć się bezpiecznie

Bezpieczna Studentka to kurs samoobrony przygotowany z myślą o studentkach naszego Uniwersytetu. 24 stycznia w Centrum Kultury Fizycznej UMCS Legia Akademicka przekazała uczestniczkom wiedzę z zakresu pierwszej pomocy, a warsztaty z samoobrony przeprowadzili niezastąpieni instruktorzy: Dawid Gabryluk oraz Joanna Gabryluk – mistrzyni świata w Ju Jitsu Ne Waza oraz posiadaczka wielu innych mistrzowskich tytułów. Podstawą szkolenia była profilaktyka, trzymanie dystansu i wiara we własne możliwości. Jak mówi sama instruktorka: – Trochę pokrzyczyliśmy, ale przede wszystkim przypomnieliśmy sobie, że nasze „nie” znaczy po prostu „nie” i że w pewnych sytuacjach nie ma miejsca na „może”.

• Student czyta Dzieciom

foto: Marcin Wiechlik: Zakaz Zdjęciowania

• Student czyta Dzieciom

foto: Marcin Wiechlik: Zakaz Zdjęciowania

Kozienalia i Medykalia z WySPA 2019

Wraz z Zarządkiem Samorządu Studentów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Zarządkiem Samorządu Studentów Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji oraz Samorządkiem Studentów Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej serdecznie zapraszamy na największe w historii Lublina Dni Kultury Studenckiej. Od 9 do 12 maja

na terenie Browaru Perła przy ul. Bernardyńskiej 15 poczujemy prawdziwie festiwalowy klimat, a wszystko za sprawą największych gwiazd. Kozienalia i Medykalia z WySPA 2019 to wydarzenie integrujące studentów największych lubelskich uczelni, mieszkańców Lublina i regionu, ale także szereg wydarzeń towarzyszących. Więcej informacji już wkrótce!
Aleksandra Szastak

• Weź się wyluzuj

foto: Marcin Wiechlik - Zakaz Zdjęcia

Prezentacja projektów SKNP „SmartCity” dla Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych

W piątek 25 stycznia 2019 r. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej odbyła się prezentacja projektów zagospodarowania przestrzennego terenów należących do Zespołu Lubelskich Parków Krajobrazowych.

foto: Krzysztof Wojciechowski

W spotkaniu brali udział: ze strony WNoZiGP dr hab. Irena A. Pidek, prof. UMCS – prodziekan ds. badań naukowych i współpracy międzynarodowej oraz dr Dagmara Kociuba – opiekun SKNP „SmartCity”, a ze strony ZLPK p. Justyna Jędruch – dyrektor ZLPK w Lublinie, p. Krzysztof Wojciechowski i dr Marcin Kozieł – pracownicy Biura ZLPK w Lublinie, p. Ryszard Suszyński – kierownik Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego w Brzeźnie, p. Paweł Łapiński – pracownik OEM w Brzeźnie, p. Jolanta Kiszka i p. Marek Grzyb – pracownicy Ośrodka Zamiejscowego w Janowie Lubelskim, p. Andrzej Łazeba – kierownik i p. Ośrodka Zamiejscowego w Ja-

nowie Podlaskim oraz p. Magdalena Żychowska – pracownik Ośrodka Zamiejscowego w Janowie Podlaskim.

Projekty pod kierownictwem dr Dagmary Kociuby wykonali członkowie Studenckiego Koła Naukowego Planistów „SmartCity”: Katarzyna Bartosik, Jakub Burdzy, Karolina Bylina, Karolina Maciąg, Emilia Matyjaszczyk, Dominika Mazur, Natalia Psujek, Aleksandra Skibińska, Jakub Skibiński, Aleksandra Szczygielska, Karolina Szwarnowska, Natalia Tołtyżewska oraz Monika Żyśko. Prezentowane projekty stanowią pierwszy efekt działań realizowanych we współpracy z Zespołem Lubelskich Parków Krajobrazowych w ramach umowy podpisanej 13 grudnia 2018 r.

Rzeczywista współpraca rozpoczęła się jednak wcześniej. W listopadzie 2018 r. z inicjatywy dr M. Kozieła i dr D. Kociuby studenci przeprowadzili inwentaryzację przyrodniczo-urbanistyczne na terenie Ośrodka Edukacyjno-Muzealnego w Brzeźnie koło Chełma oraz dwóch Ośrodków

Zamiejscowych ZLPK w Janowie Lubelskim (Rezerwat „Szlarnia”) i Janowie Podlaskim. Opracowane na ich podstawie projekty mają na celu umożliwienie grupom zwiedzających poznanie walorów przyrodniczych i poszerzenie ich wiedzy w zakresie edukacji ekologicznej, a ponadto stworzenie bezpiecznych miejsc do spędzania wolnego czasu. Projekty te wychodzą naprzeciw oczekiwaniom pracowników ośrodków zgłaszanym podczas prac inwentaryzacyjnych, a ich realizacja ma przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności i funkcjonalności terenów dla odwiedzających ośrodki grup dzieci i młodzieży.

Po prezentacji odbyła się ożywiona dyskusja. Wszystkie projekty zostały entuzjastycznie przyjęte przez reprezentantów poszczególnych ośrodków, którzy byli pod ogromnym wrażeniem przedstawionych koncepcji i zaangażowania młodych planistów. Ponadto zgodnie wyrazili chęć wcielenia w życie zaproponowanych rozwiązań.

SKNP „SmartCity” UMCS

foto: Krzysztof Wojciechowski

„Wymarzony UMCS” w XXIII LO

for. Monika Żyśko SKNP „SmartCity”

for. Monika Żyśko SKNP „SmartCity”

22 stycznia 2019 r. w XXIII Liceum Ogólnokształcącym im. Nauczycieli Tajnego Nauczania w Lublinie odbyły się warsztaty w ramach projektu *Wymarzony UMCS* organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Planistów „Smart-City”. Wydarzenie powstało z inicjatywy opiekuna koła dr Dągmary Kociuby. Warsztaty zostały przeprowadzone przez Karolinę Szwarznowską, Dominikę Mazur, Monikę Żyśko oraz Natalię Tołtyżewską.

for. Monika Żyśko SKNP „SmartCity”

for. Monika Żyśko SKNP „SmartCity”

Uczestnikami warsztatów byli uczniowie klasy II o profilu matematyczno-architektonicznym. Głównym celem projektu było zagospodarowanie przestrzeni Kampusu Zachodniego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w taki sposób, aby zaprojektowana przestrzeń była funkcjonalna, a zarazem estetyczna. Zajęcia skłaniały uczniów do logicznego i kreatywnego myślenia, a także szukania jak najlepszych, najciekawszych rozwiązań, które będą sprzyjały użytkownikom przestrzeni.

Uczniowie podczas prac projektowych stworzyli pięć interesujących projektów idealnie wpasowujących się w życie studentów i środowisko akademickie. W większości prac można było odnaleźć podziały na strefy m.in. strefę zamieszkania z akademikami,

strefę odpoczynku wraz z parkiem, przyjazną dla nauki zielenią, fontanami oraz oczkami wodnymi, które zimą będą spełniały funkcję lodowiska. Licealiści nie zapomnieli również o włączeniu strefy rekreacji i sportu, który jest niezbędny do prawidłowego funkcjonowania umysłu studenta. W tej strefie zamieszczano zazwyczaj boiska, ale jedna z grup nie zapomniała także o nowym Centrum Sportu. Powstawało również wiele miejsc związanych z poszczególnymi wydziałami. Dla Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej wydzie-

lono teren do prac geodezyjnych, natomiast dla Wydziału Artystycznego wyznaczono teren do organizowania wystaw rzeźb oraz zaprojektowano scenę i składziki na sztalugi. Uczniowie nie zapomnieli również o funkcjonalności Kampusu, dlatego znalazły się tu punkty ksero, stołówki, parkingi oraz sklepy spożywcze.

Licealiści pod okiem zarówno prowadzących warsztaty, jak i mgr Małgorzaty Fornal doskonale poradzili sobie z powierzonym im zadaniem.

Natalia Tołtyżewska
SKNP „SmartCity”

for. Monika Żyśko SKNP „SmartCity”

UMCSport

Styczeń za nami. W świecie sportu był to przede wszystkim czas poświęcony rozgrywkom ligowym. Do finałów Akademickich Mistrzostw Polski pewnie awansowali natomiast futsaliści broniący barw naszego Uniwersytetu.

• futsal AMPY

foto: Piotr Rejzner

Zawodnicy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej zwyciężyli w turnieju półfinałowym Strefy C Akademickich Mistrzostw Polski. Tym samym podopieczni trenera Tomasza Bieleckiego wywalczyli prawo gry w finałach, które już pod koniec lutego! Turniej eliminacyjny rozegrano w Lublinie w dn. 24–27 stycznia. Udział w nim wzięło dwanaście zespołów, które zostały podzielone na cztery grupy. Walka o cztery pierwsze miejsca zapewniające awans do lutowych zmagania w Opolu i Komprachcicach była bardzo emocjonująca. Zawodnicy UMCS-u w grupie trafili na Politechnikę Rzeszowską oraz Politechnikę Lubelską. Oba mecze wygrali 4:3. W ćwierćfinale pokonali Uniwersytet Rzeszowski. O losach tego pojedynku zdecydowały jednak dopiero karne. Najwyraźniejsze jak do tej pory zwycięstwo akademicy odnieśli w półfinale. Grający już bez tak dużej presji podopieczni trenera Bieleckiego uporali się z PWSZ Tar-

nów 5:1. O złocie rozstrzygało spotkanie UMCS-u z krakowskim Uniwersytetem Jagiellońskim. Miejscowi nie byli gościnni i wygrali 4:3. Najlepszym zawodnikiem turnieju został zawodnik z Lublina – Norbert Myszka.

Trzy spotkania na ligowych parkietach rozegrały Pszczółki. Koszykarki prowadzone przez trenera Wojciecha Szawarskiego w pierwszym spotkaniu nowego roku uległy w Siedlcach 72:82. Tam zabrakło w składzie Brianny Kiesel. W kolejnych dwóch meczach Amerykanka już grała i pomogła zawodniczkom z Lublina zdobyć komplet oczek. Zwycięstwo w Ostrowie (88:67) oraz domowa wygrana z InvestInTheWest Enea Gorzów Wielkopolski (88:81) sprawiły, że zielono-białe mają duże szanse na występ w play-offach. Aktualnie są na ósmym miejscu, które jest ostatnim to gwarantującym. Forma akademikzek wyraźnie jednak idzie w górę, co jest dobrym prognostykiem na najbliższe występy.

Dwa ligowe mecze rozegrały szczyptornistki. W nich odniosły jedno zwycięstwo. W międzyczasie zmierzyły się też w 1/8 Pucharu Polski. Niestety ekstrakligowy Start Elbląg oka-

foto: Michał Piłat

zał się za silny. Na koniec miesiąca zespół Patryka Maliszewskiego zajmował piąte miejsce w rozgrywkach 1. Ligi Piłki Ręcznej. Drużyna męska nie zaczęła jeszcze drugiej części sezonu, w której będzie grać w grupie zespołów walczących o utrzymanie.

Jedno spotkanie ligowe rozegrali futsaliści. W nim po dobrej grze pokonali ITD24 Remedium Pyskowice 3:0. Rok jednak zaczęli od przygody w Pucharze Polski. Pojedynk z Maxfarbexem Buskowiąką Busko Zdrój nie potoczył się po myśli trenera Artura Gadzickiego – przegrali po dogrywce w hali Globus 3:8.

Intensywny czas mają za sobą koszykarze. Zawodnicy z Lublina na cztery ligowe mecze wygrali trzy. Serię siedmiu zwycięstw z rzędu przerwał pod koniec stycznia Sokół Ostrów Mazowiecka. Zawodnicy trenera Przemysława Łuszczewskiego zakończyli miesiąc na trzecim miejscu.

Dwa zwycięstwa w trzech spotkaniach odniosły siatkarki. Drużyna trenera Jacka Rutkowskiego dzięki dobrej postawie zapewniła sobie przystąpienie do fazy play-off z czwartego miejsca.

Kamil Wojdat

• Kamil Waniewski

foto: Michał Piłat

• Jagoda Lasek MKS AZS UMCS Lublin

foto: Michał Piłat

Publikacja *Strach, fascynacja, niezrozumienie. Dawne, obce wzorce kulturowe wobec ciągłości i zmiany*

Nowa, recenzowana publikacja naukowa *Strach, fascynacja, niezrozumienie. Dawne, obce wzorce kulturowe wobec ciągłości i zmiany* pod redakcją dr Ewy Solskiej z Instytutu Historii UMCS w Lublinie oraz doktorantów Instytutu – Pauliny Litki i Konrada Grocheckiego. Wydawca: Muzeum Regionalne w Krasnymstawie.

Publikacja jest pokłosiem I Humanistycznej Konferencji Naukowej im. Kaspra Niesieckiego w Krasnymstawie, która odbyła się 15 września 2017 r. w Krasnymstawie, zorganizowanej przez Muzeum Regionalne w Krasnymstawie, Koło Metodologiczne Historyków UMCS i Zakład Historii Powszechnej Średniowiecznej UMCS w Lublinie. Gospodarzem przedsięwzięcia było Muzeum Regionalne w Krasnymstawie. W naukowym przedsięwzięciu wzięło udział 12 prelegentów, reprezentujących UMCS, Wyższą Szkołę Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie oraz Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, jak również m.in. pracownicy Muzeum oraz uczniowie szkół gimnazjalnych i licealnych. Całemu wyda-

rzeniu patronował Starosta Powiatu Krasnostawskiego i Burmistrz Miasta Krasnostawu. Wydarzenie było objęte patronatem medialnym: Radia Lublin, Chełmskiego Radia Bon Ton, a także tygodników: „Nowego Tygodnia” i „Super Tygodnia” oraz Internetowego Portalu Informacyjnego Krasnostawska.pl, Internetowego Magazynu Kulturalnego „Brzydkie Słowo na K” i portalu historia.org.pl.

Na publikację składają się następujące artykuły:

- Marcin Mendyk: *Topos herosa – fundatora, czyli średniowieczna fascynacja obcymi*;
- Paulina Litka: *Model mesjanizmu polskiego względem dawnego wzorca romantycznego i nowego porządku współczesności*;
- Aleksandra Stachula: *Rytuał w życiu dziecka żydowskiego, obrzezanie,*

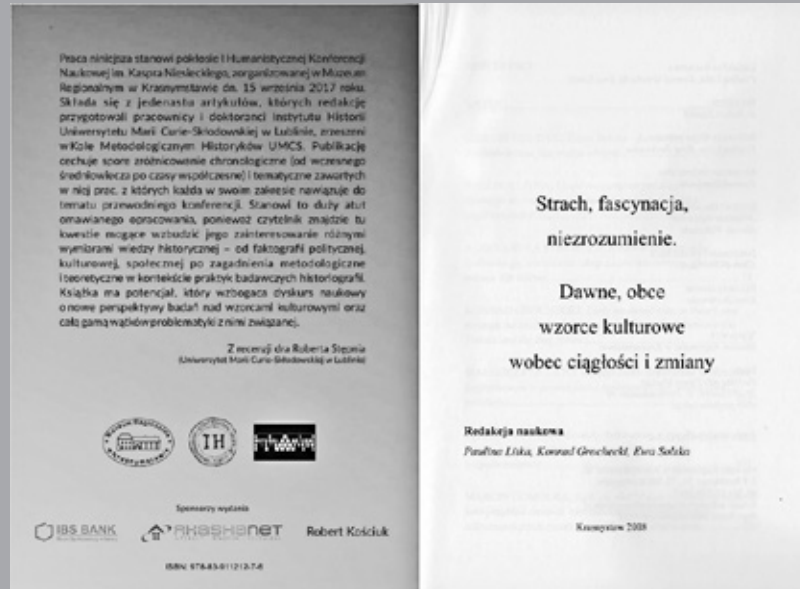
okup za pierworodnego, upszerin, bar micwa, bat micwa;

- Konrad Grochecki: *Early medieval elite in theory and through the study of burial evidence discovered between the Vistula and the Bug rivers*;
- Małgorzata Lato: *Zabiegi antywampiryczne w obrządku pogrzebowym w pradziejach i średniowieczu z terenu ziem polskich*;
- Damian Podoba: *Grzechy kultowe w „Libri Poenitentiales” – wola kościoła wobec obyczajów zakorzenionych w społeczeństwie*;
- Marcin Gomółka: *Szyk „w płot” i szyk kolumnowo-klinowy jako przykład recepcji zachodnioeuropejskich wzorców taktycznych przez rycerstwo polskie w średniowieczu*;
- Iwona Górnicka: *Niepewność jutra – polscy dyplomaci w Turcji w XVII w.*;
- Karol Samsel: *Krzysztof Kamil Baczyński. Studium lęku przed wpływem Norwida*;
- Ewa Solska: *Diligent life or what is a scientific culture*;
- Ernest Kamiński: *Działania wojenne 1914–1915 w powiecie krasnostawskim i materialne ich pozostałości, jako istotny element przywracania pamięci o I wojnie światowej.*

Recenzję publikacji przygotował dr Robert Stępień z Instytutu Historii UMCS. Dziękujemy wszystkim autorom za trud włożony w wydanie książki. Sponsorem wydawnictwa są: Robert Kościuk – Burmistrz Miasta Krasnostaw, Bank Spółdzielczy w Izbicy (IBS Bank), Firma Akasha. NET sp. z o.o.

Ze Wstępu publikacji:

Wzorce kulturowe, pomimo globalizacyjnej standaryzacji, a równolegle zjawiska upłynnienia społecznie uznanych kryteriów, systemów normatywnych czy tradycyjnych sposobów działania, wydają się uobecniać w swojej różnorodności nieprzerwanie. Wszakże dziejowo utrwalane

zarówno w obrębie naszych instytucji, jak i obyczajów codziennego życia są również ustalane naukowo w wielodziejnym dyskursie historycznym. Za Ruth Benedict określamy je jako swoiste dla danej zbiorowości układy cech kulturowych, wyrażające się poprzez style myślenia w wymiarze normatywnym i w konkretnym zachowaniu jednostek, zgodnym z oczekiwaniami wspólnoty. Patrząc przez ten pryzmat na sytuację z przeszłości, w której nie wykształciło się jeszcze dostatecznie wiele kanałów komunikacji międzyludzkiej (zwłaszcza komunikacji wiedzy naukowej, objaśniającej w sposób racjonalny), a tymi ukształtowanymi dysponowały tylko społeczne elity, zdajemy sobie sprawę, że nowe/obce wzorce z reguły rodziły strach i niezrozumienie w szerszych warstwach społeczeństwa. Reguła ta wydaje się nadal aktualna, aczkolwiek przyjmujemy pozytywną stronę naszego medialnego uwikłania. Tak oto wreszcie „puszczają wiązania” kulturowego oporu w warunkach społeczności otwartych wobec globalnych mediów sieciowych, a stopniowo rozluźniają się wśród izolowanych, trwających w obrębie własnych struktur i stylów, mimo równie trwałych (od wieków) zabiegów władzy, aby poddanych utrzymywać w lęku przed obcym i zmianą. Zjawisko opisywane kategorią „oporów kultury” to jedna z wielu stron w wyjaśnianiu, dlaczego w ramach wspólnoty nie przyswaja się łatwo wzorów spoza optyki lokalności i powinności wobec tego, co nasze

i co w tych ramach uchodzi. Etnolog i historyk kultury Stefan Czarnowski badający procesy przyjmowania bądź odrzucania poszczególnych cech innego dziedzictwa kulturowego, stwierdza, że jest to proceder uniwersalny, jeżeli chodzi o jego etnograficzny zasięg, tym niemniej zróżnicowany, jeśli chodzi o czynniki warunkujące przenoszenie się i absorpcję idei oraz stylów kulturowych. To odkrycie wytycza nową jakość w postrzeganiu źródeł historycznych, ale także nowe orientacje badawcze m.in. w socjologii i historii kulturowej. Najprawdopodobniej rzeczy służące zabawie, oznaki prestiżu, części stroju, a także naleciałości językowe, strategie w polu gry politycznej czy procedury w badaniu naukowym są tymi elementami, które pojawiają się z mniejszymi oporami w odrębnych układach kulturowych. Natomiast z pewną dozą nieufności i dezaprobaty pojawiają się w sferach działań technologicznych (np. agrotechnicznych czy biotechnologicznych), moralnych, estetycznych i religijnych. Mocny opór w takim przypadku jest warunkowany tym, że przemiany w wyżej wymienionych sferach niosłyby za sobą istotne przeobrażenia hierarchii społecznej oraz organizacji życia danej zbiorowości. Poruszana tu problematyka to m.in. zagadnienia: kulturowo utrwalanych obrzędów, obyczajów i rytuałów dotyczących narodzin, śmierci, oczyszczania, zabezpieczania i komemoracji jako form oswojania; toposu herosa- fundatora w kontekście sakralizacji władzy i przyjmowania obce-

go, który przynosi zmianę; ładu moralnego i konsekwencji jego przekraczania w odniesieniu do instytucji-strażnika i taktyki zarządzania strachem; konkretne usytuowania lęku przed wpływem i strategii rewizyjnych; mitu mesjanistycznego i fenomenu jego trwałości w kontekście przemian społecznych i konstytutywnych dla danej wspólnoty przypadków historycznych; interkulturowego przejmowania wzorców, np. strategii wojskowych i taktyki dyplomatycznej; pozostałości/resztek względem statusu prawdy materialnej w dyskursie historycznym; wreszcie kwestia kultury naukowej jako matrycy rozwoju cywilizacyjnego społeczeństwa i stylu życia jednostki. Redaktorzy niniejszej monografii wyrażają nadzieję co do kontynuacji cyklu spotkań, których jest ona pokłosiem, a które, wychodząc poza przestrzeń akademicką, będą współtworzyć in spe lokalne zręby tego, co nazywa się dzisiaj public humanities – dyskursu nauki, zwłaszcza nauki historii w sferze publicznej – koncentrując się na dziejach i kulturze regionu, na czytaniu krajobrazu kulturowego i historii wzajemnych oddziaływań.

Wszystkich tych, dla których zrozumiałe jest znaczenie trwania wzorców kultury europejskiej, zwłaszcza w społecznościach lokalnych, zapraszamy do współpracy.

dr Ewa Solska
mgr Paulina Litka
mgr Konrad Grochlecki

Culture Night – Białoruś

26.01.2019 r.

Fot. Bartosz Proll

DRZWI OTWARTE UMCS

22.03.2019

